

Beskrivning av kvalitetsparametrar inom gynekologin i Sydöstra sjukvårdsregionen 2011

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Inledning.....	3
Deltagare:	3
Arbetsätt.....	3
Resultat.....	3
Målvärden Gynekologi.....	5
Kommentar.....	5
Inducerade aborter.....	6
Adnex	9
Hysterektomi	11
Cervixdysplasi.....	18
Endometriediagnostik.....	20
Prolaps.....	22
Inkontinens.....	26

Inledning

Deltagare:

Susanne Högblad, Motala lasarett
Ninnie Borendal Wodlin, Universitetssjukhuset i Linköping
Monica Guth, Värnamo sjukhus
Kristina Wird, Länssjukhuset i Kalmar
Leif Hidmark, Vrinnevisjukhuset i Norrköping
Lena Arvidsson, Västerviks sjukhus
Laila Falknäs, Länssjukhuset Ryhov
Tomasz Stypa, Högländssjukhuset Eksjö
Meg Wigmo, Barn och Kvinnocentrum Östergötland

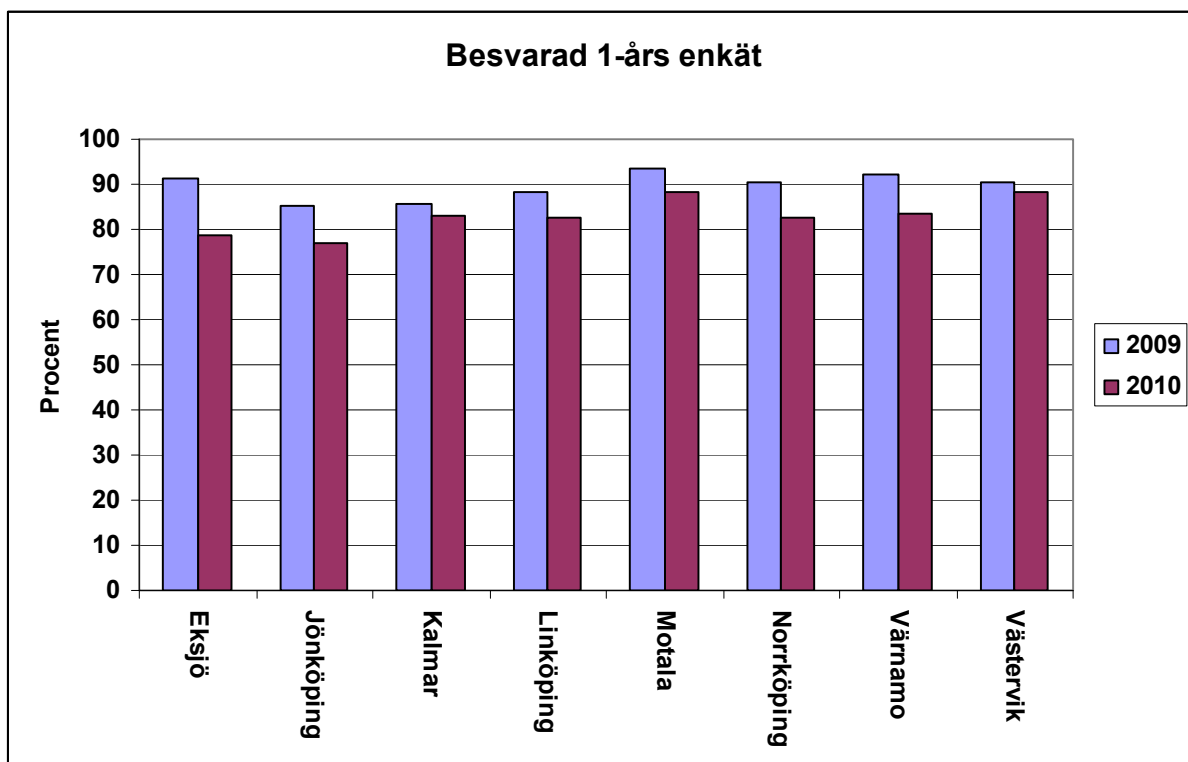
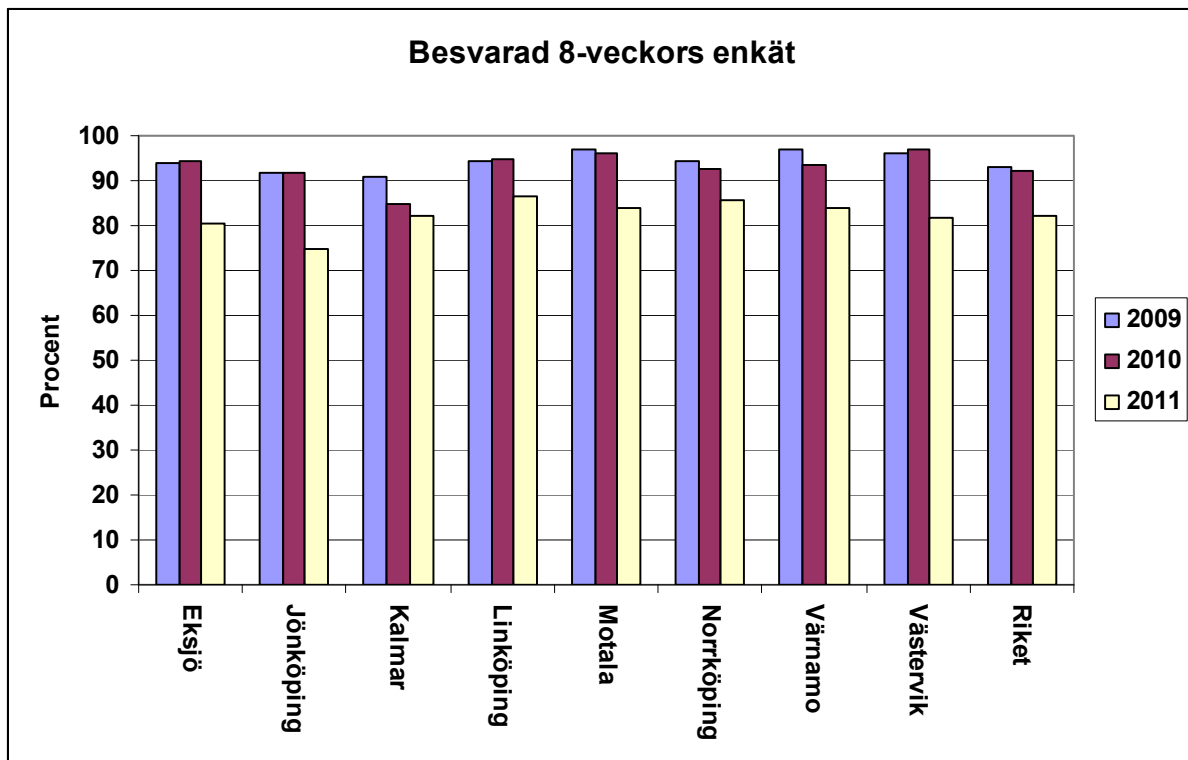
Arbetsätt

Gruppen har träffats vid två tillfällen, varav ett med övernattnig.
Data har som tidigare hämtats från Gynopregistret, klinikernas operations- och mottagningsstatistik, journalgenomgång samt Socialstyrelsens statistik.
Cervixcancerfallen är hämtade från statistik från Onkologiskt centrum.
Brev har skickats från gruppen till Gynop med förbättringsförslag på enkät och utdata.
Det pågår en diskussion i gruppen om regionsgemensamma PM. t.ex. för antibiotikaproylax.

Resultat

Årsrapporten avser gynekologiska kvalitetsparametrar. I årets upplaga har vi gjort följande ändringar:

- 2010 års data från Gynop-registret har uppdaterats.
- Ett flertal tabeller har bytts mot diagram för att göra rapporten mer överskådlig.
- Vi har lagt till tabellen ” Patientrapporterad komplikation som föranlett kontakt med sjukvården” som komplement till tabellen ”Patientrapporterade oföväntade besvär”.
- I hysterektomidelen har vi i år även med antalet laparoskopiska operationer samt en tabell över uterusvikt.
- Svarefrekvensen på gynop-registrets enkäter redovisas i tabellerna nedan, för att belysa hur stort bortfall det är i de data vi presenterar. Det finns en eftersläpning i inrapporteringen som gör att 2011 års siffror ännu inte är kompletta. Detta kommer i vanlig ordning att uppdateras i nästa årsrapport.

Målvärden Gynekologi

Andel prolaps utförda som dagkirurgi

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	30	24	9	78	74	31	6	1
2010	47	30	32	83	74	49	12	2
2011	45	52	41	85	86	63	22	16

Målvärde > 70 %

Patientnytta, mycket nöjd + nöjd 12 månader efter op

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	83	82	83	87	83	85	87	87
2010	85	87	85	79	83	86	83	85

Målvärde > 90 %

Antibiotikabehandlad postop infektion

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	6,9%	9,2%	2,5%	10,2%	5,0%	4,9%	11,3%	4,9%
2010	5,0%	7,9%	5,2%	12,3%	8,0%	7,0%	11,8%	7,6%
2011	9,4%	10,4%	3,4%	8,9%	8,8%	7,5%	9,9%	9,5%

Målvärde < 5 %

Andel medicinska aborter före vecka 12

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	80	84	87	82	84	79	97	85
2010	88	84	97	86	84	79	94	80
2011	96	94	99	90	88	89	97	87

Målvärde >90%

Andel adnexoperationer utförda laparoskopiskt

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	88	63	75	77	95	41	72	64
2010	84	74	63	82	91	42	75	67
2011	81	64	67	88	88	56	83	63

Målvärde >70 %

Kommentar

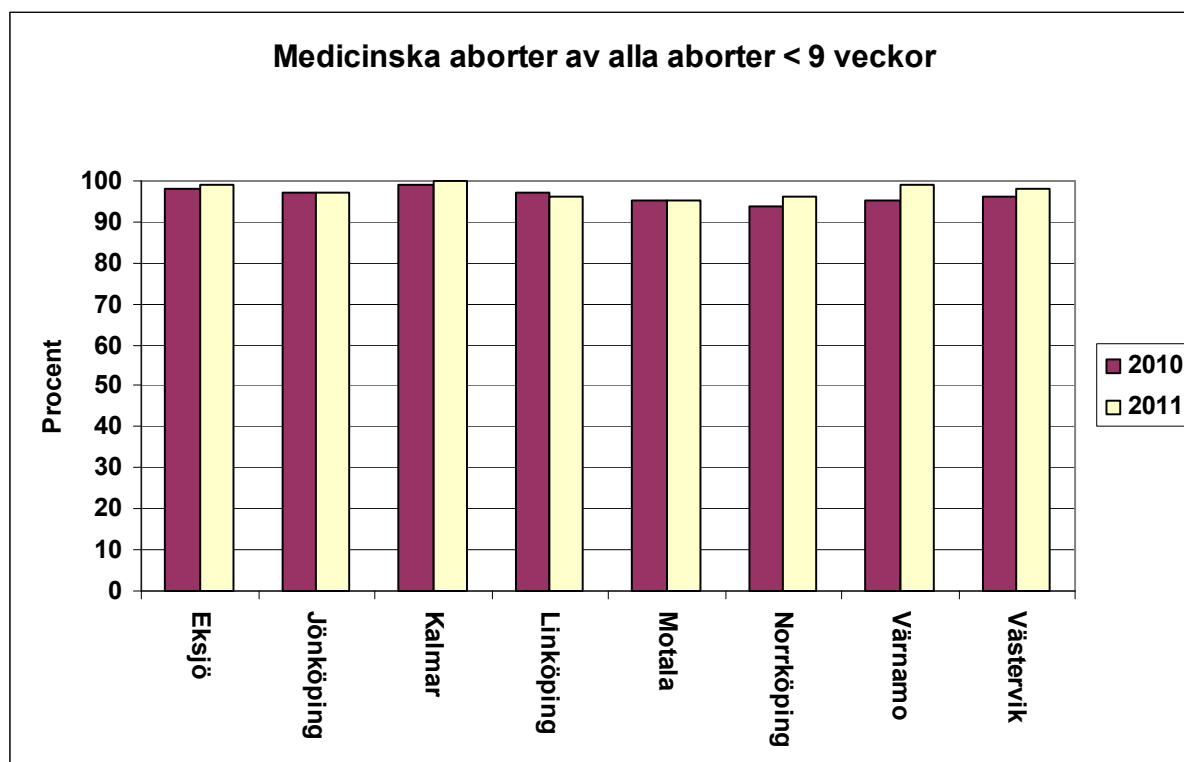
Syftet med rapporten är att genom jämförelse stimulera till förbättringsarbete. På många områden ser man en successiv förbättring, men flertalet målvärden har ännu ej uppnåtts. Rapporten täcker många områden inom gynekologin men det finns stora fält som inte är belysta tex endometrios, infektioner, HRT, missfall. Hittills har vi haft svårt att hitta bra jämförbara parametrar inom dessa områden.

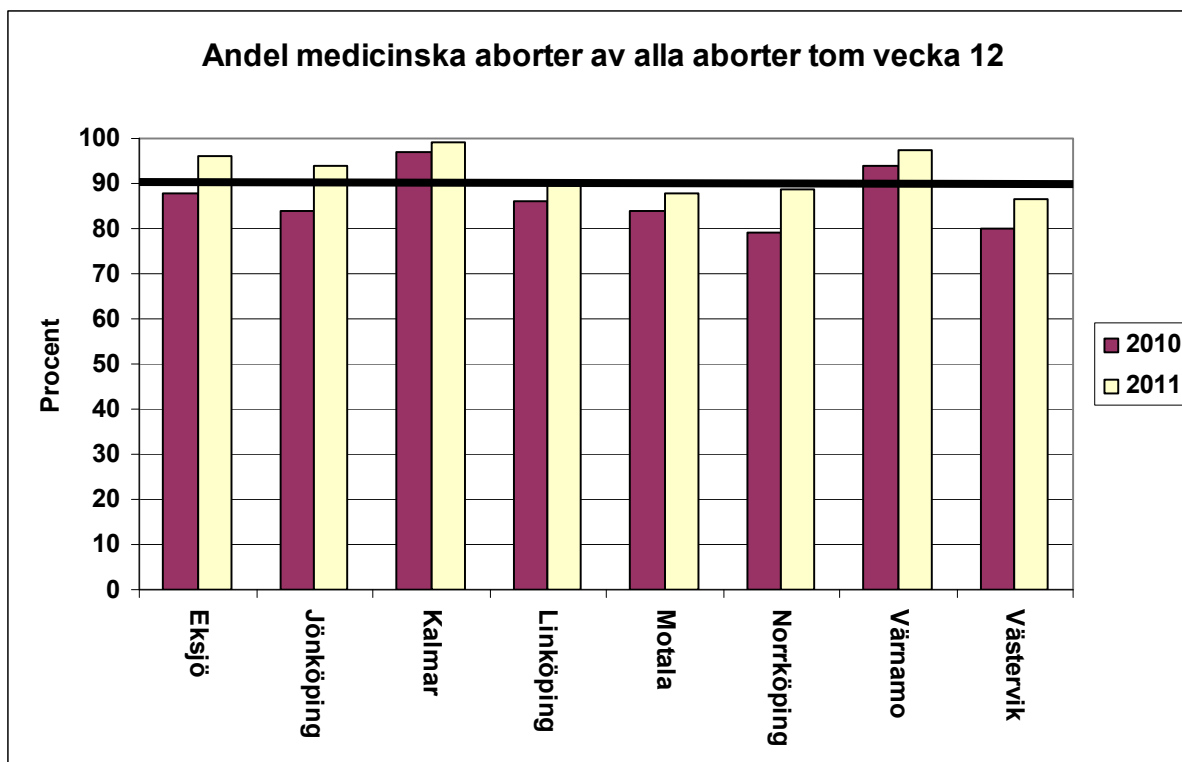
Inducerade aborter

Totala antalet aborter

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	265	479	410	566	285	723	247	265
2010	227	397	417	525	250	643	202	233
2011	287	432	444	546	270	723	242	275

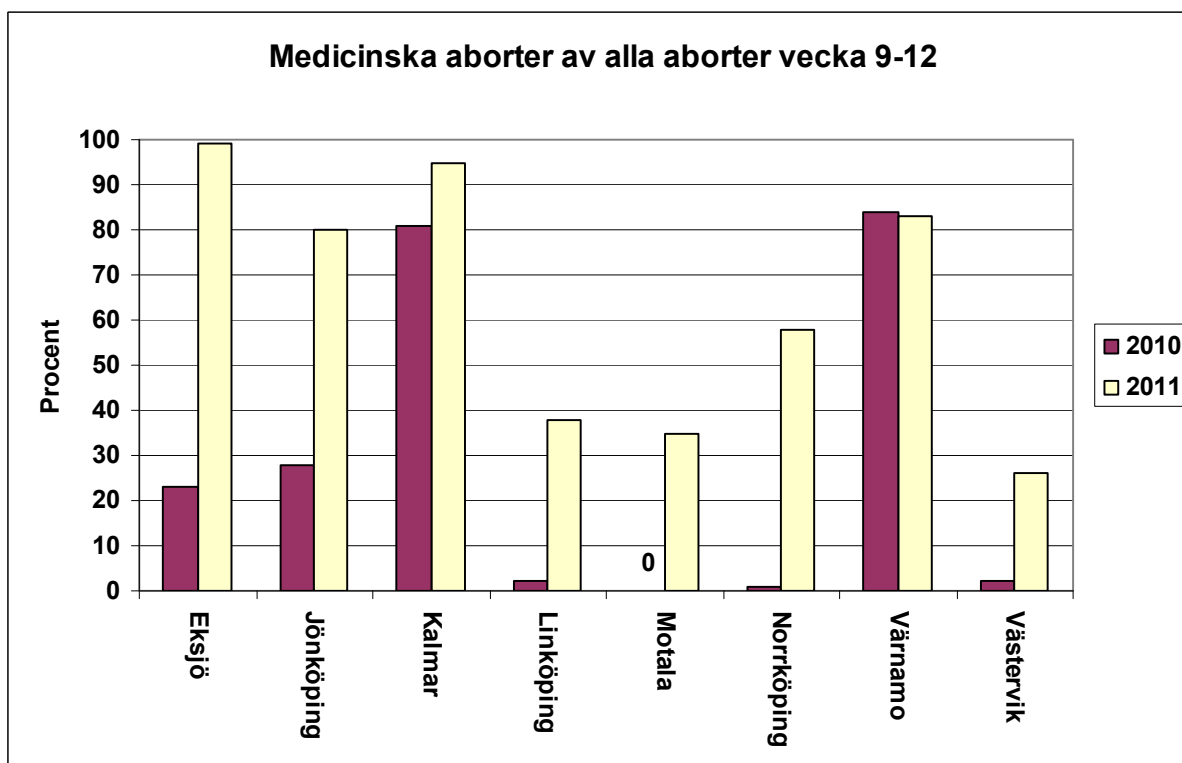
Alla kliniker har $\geq 95\%$ medicinska aborter före graviditetsvecka 9.

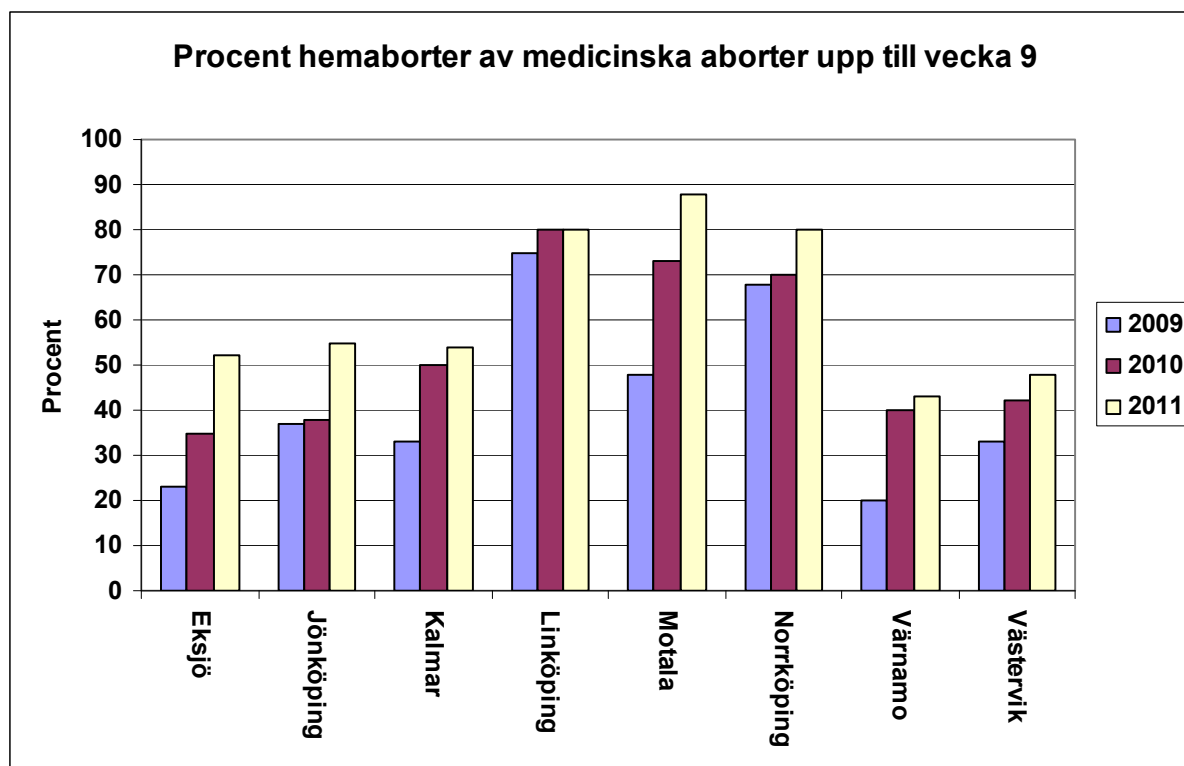

Målvärde > 90 %

Alla kliniker har under 2011 infört medicinsk abort i graviditetsvecka 9 till 12.

Alla kliniker fortsätter att öka andelen hemaborter av de medicinska aborterna upp till graviditetsvecka 9. Den optimala nivån är okänd, men bör styras av att kvinnorna själva väljer metoden.

Senabort pga missbildning och kromosomavvikelse. Andel av senaborter

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping/Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2010	6/ 30%	6/ 23 %	8/ 33 %	23/ 42 %	11/ 33 %	6/ 40 %	2/ 11 %
Totala antalet senaborter 2010	20	26	24	55	33	15	18
2011	8/44%	7/22%	3/10%	16/26%	17/40%	3/20%	5/19%
Totala antalet senaborter 2011	18	32	31	56	43	15	27

Andelen upprepade aborter ligger fortsatt på en hög nivå. Hur förändrar vi detta?

Gjort tidigare abort

%	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	29	35	29	37	45	44	35	33
2010	36	30	38	43	46	49	43	39
2011		31	30	41	47	46	39	36

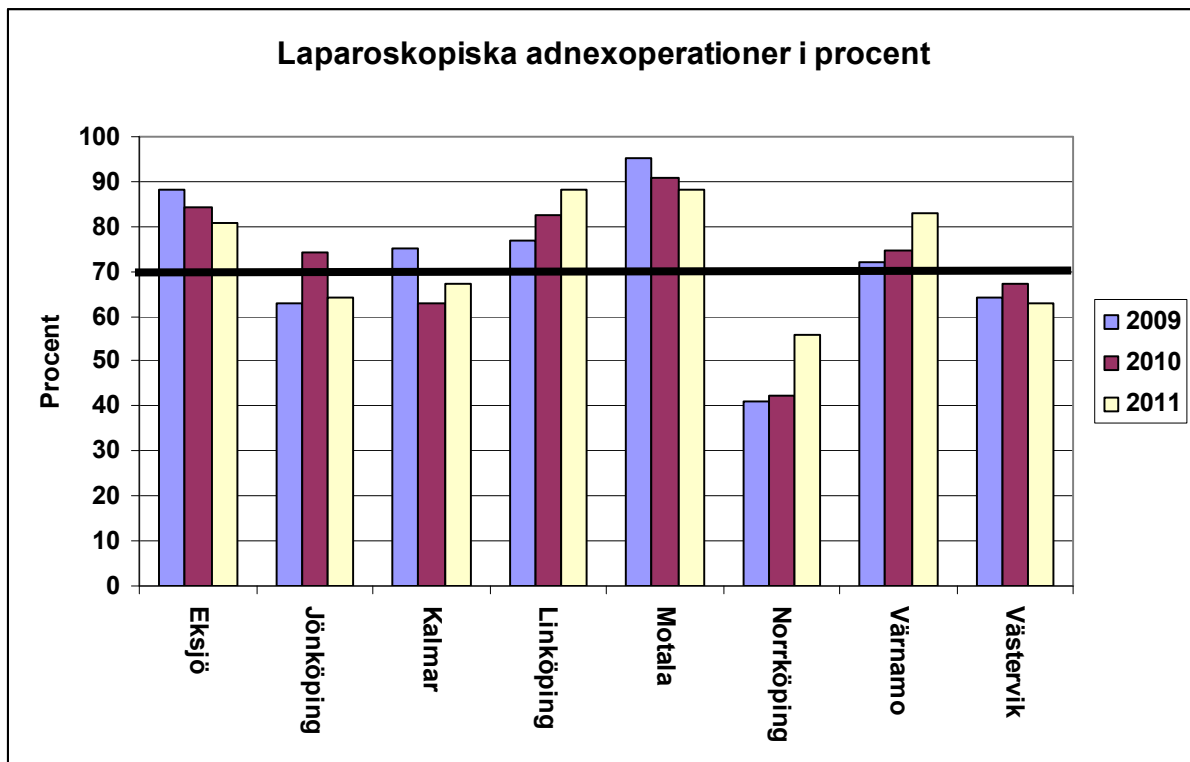

Adnex

Totala antalet adnexoperationer

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	37	47	47	94	35	38	31	28
2010	45	70	62	145	22	72	55	43
2011	54	86	71	143	28	84	40	59

De flesta kliniker ligger klart över eller mycket nära målvärdet. Samtliga kliniker arbetar aktivt för att upprätthålla denna höga andel.

Målvärde > 70 %.

Extrauterina graviditeter

Stora fluktuationer ses år från år beroende på ett fåtal fall.

2009

Antal	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
Abdominell op	2 / 18%	5 / 45%	0	3 / 14	0	15 / 68	1 / 20%	1 / 17%
Laparoskopi op	9 / 82%	6 / 55%	6 / 100%	18 / 86%	2 / 100%	7 / 32%	4 / 80%	5 / 83%
Methotrexat	1	2	1	4	0	5	1	0

2010

Antal	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
Abdominell op	1/6%	2 / 17%	2 / 12%	1 / 5%	0	1 / 10%	2 / 18%	1/17%
Laparoskopi op	15/94%	10 / 83%	15 / 88%	21 / 95%	0	9 / 90%	9 / 82%	5/83%
Methotrexat	3	4	0	3	3	11	2	0

2011

Antal	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
Abdominell op	0	4/27%	2/50%	2/8%	0	11/55%	2/33%	2/50%
Laparoskopi op	16/100%	11/73%	2/50%	24/92%	0	9/45%	4/66%	2/50%
Methotrexat	0	6	5	0	0	10	0	0

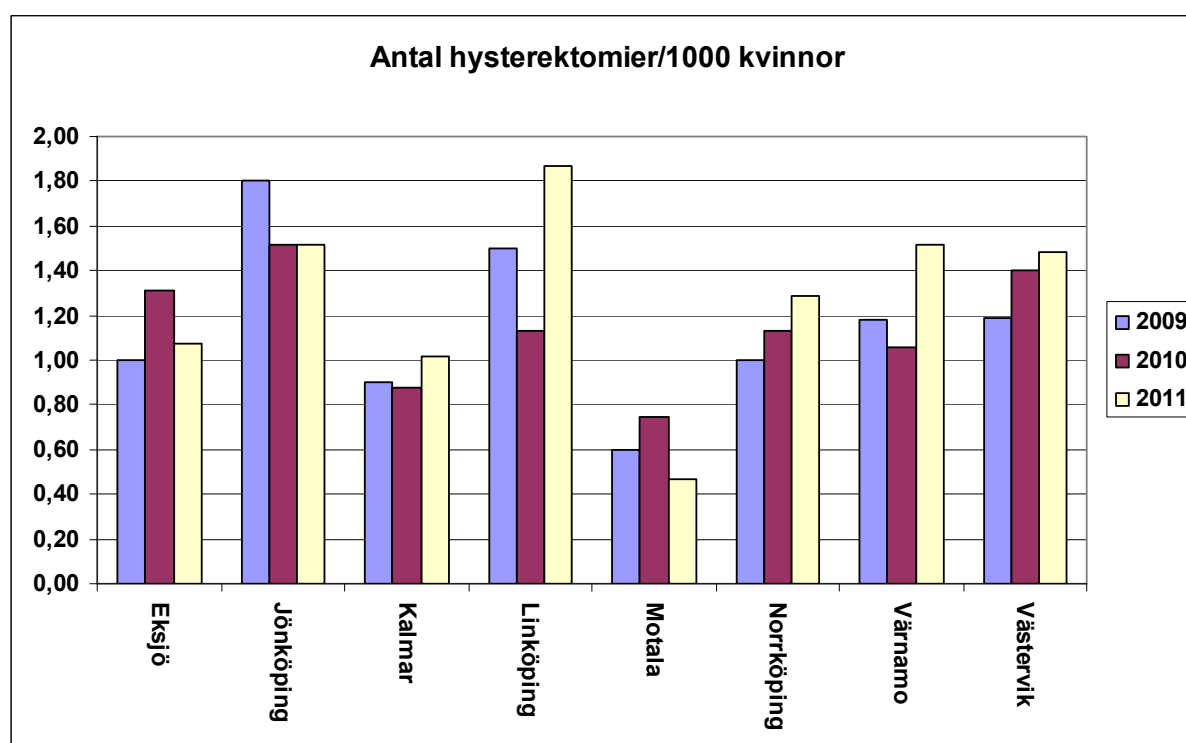
Målvärde > 80 % laparoskopi av totala antalet opererade patienter.

Hysterektomi

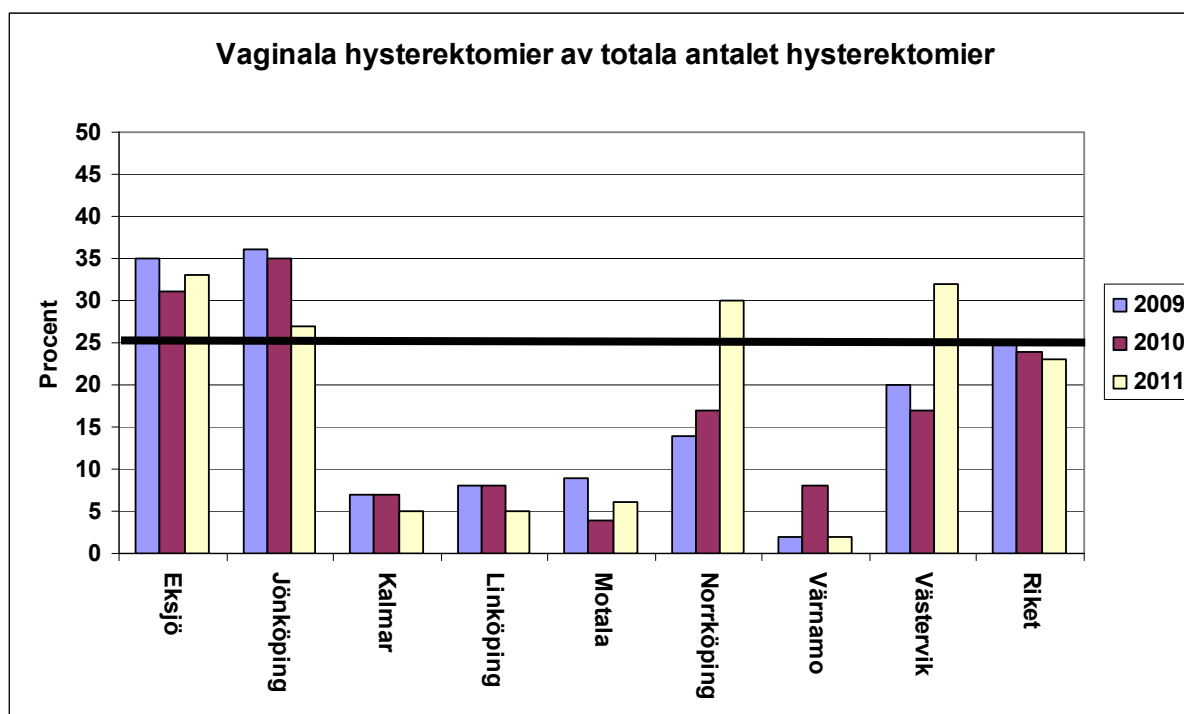
Siffrorna från gynop-registret för 2010 har i år uppdaterats. Däremot är siffrorna för 2011 delvis ofullständiga, då alla enkäter ännu inte registrerats.

Totala antalet hysterektomier

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	43	95	56	104	22	72	41	46
2010	59	82	54	80	27	82	37	54
2011	48	82	63	133	17	94	53	57

Vi kan fortsatt konstatera att andelen vaginala hysterektomier på flera kliniker, ej når upp till målvärdet, som också är riksgenomsnittet. Vi har tidigare spekulerat i om detta delvis kan vara relaterat till uterusvikt, dvs att kliniker som gör få vaginala hysterektomier också i högre utsträckning opererar stora livmödrar som ej lämpar sig för vaginal metod. Något sådant samband kan vi inte se. Västervik har tex en hög andel stora livmödrar men även en hög andel vaginala operationer. För att få en rättvisande bild, bör man relatera andelen vaginala hysterektomier till andelen uterus < 300 g, då detta är en vedertagen gräns för då vaginal metod är möjlig. Troligen har lokala traditioner större betydelse för val av operationsmetod. Då det är stor skillnad i fördelningen av uterusvikt mellan klinikerna, kan man även fundera över om vi har olika behandlingstraditioner för tex blödningsrubbnig vid normalstor uterus.

Målvärde >25%

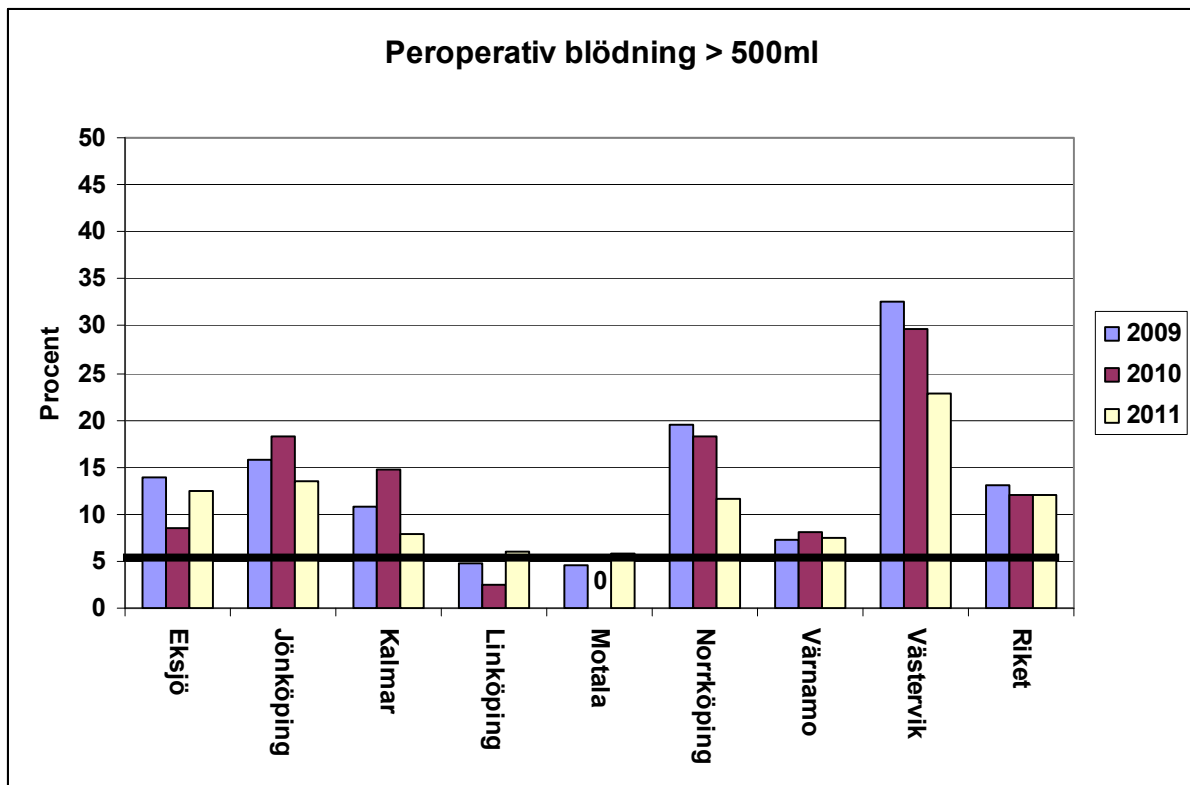
Uterusvikt

	Uterus ≤ 300g		Uterus > 300g	
	Antal	%	Antal	%
Linköping	53	66	27	34
Norrköping	46	56	36	44
Motala	20	74	7	26
Jönköping	56	68	26	32
Eksjö	44	75	15	25
Värnamo	25	68	12	32
Västervik	27	50	27	50
Kalmar	25	47	28	53

I dessa siffror ingår laparoscopiassisterad vaginal hysterektomi, laparoskopisk subtotal hysterektomi samt robotassisterad hysterektomi..

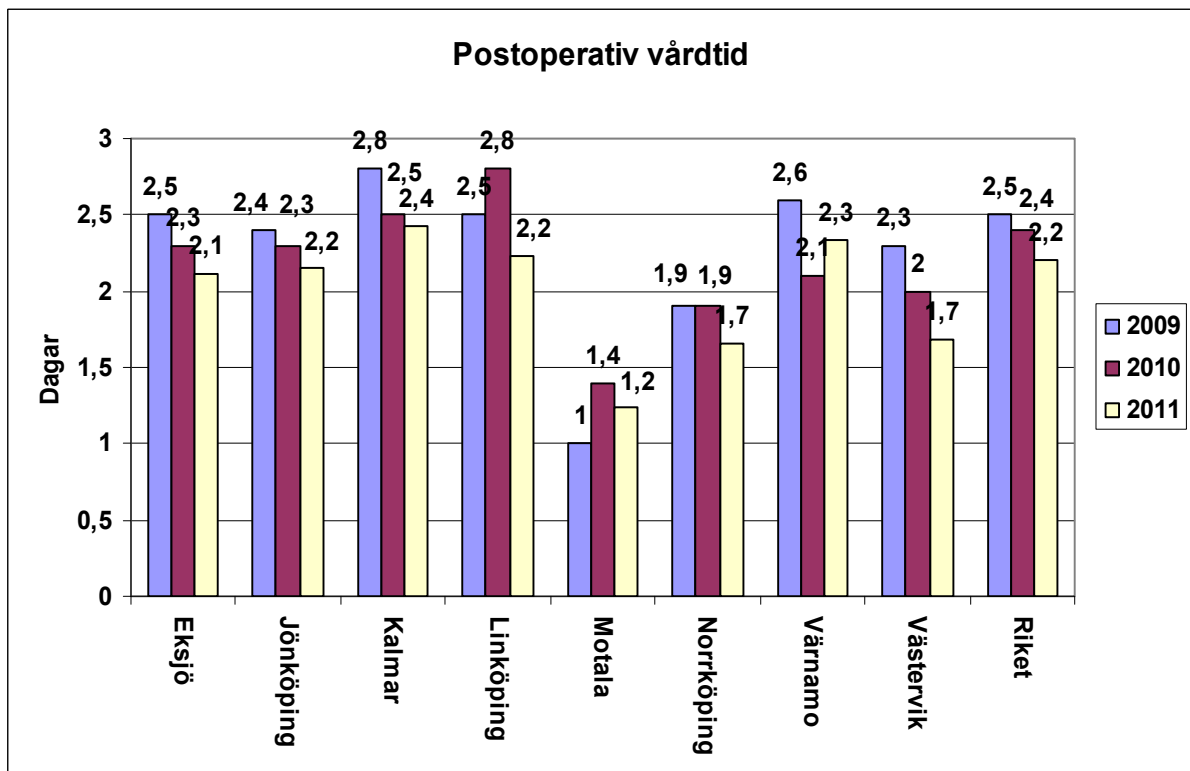
Antal laparoskopisk hysterektomi

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2010	0	4	4	7	0	0	4	1
2011	3	15	3	7	0	0	3	0

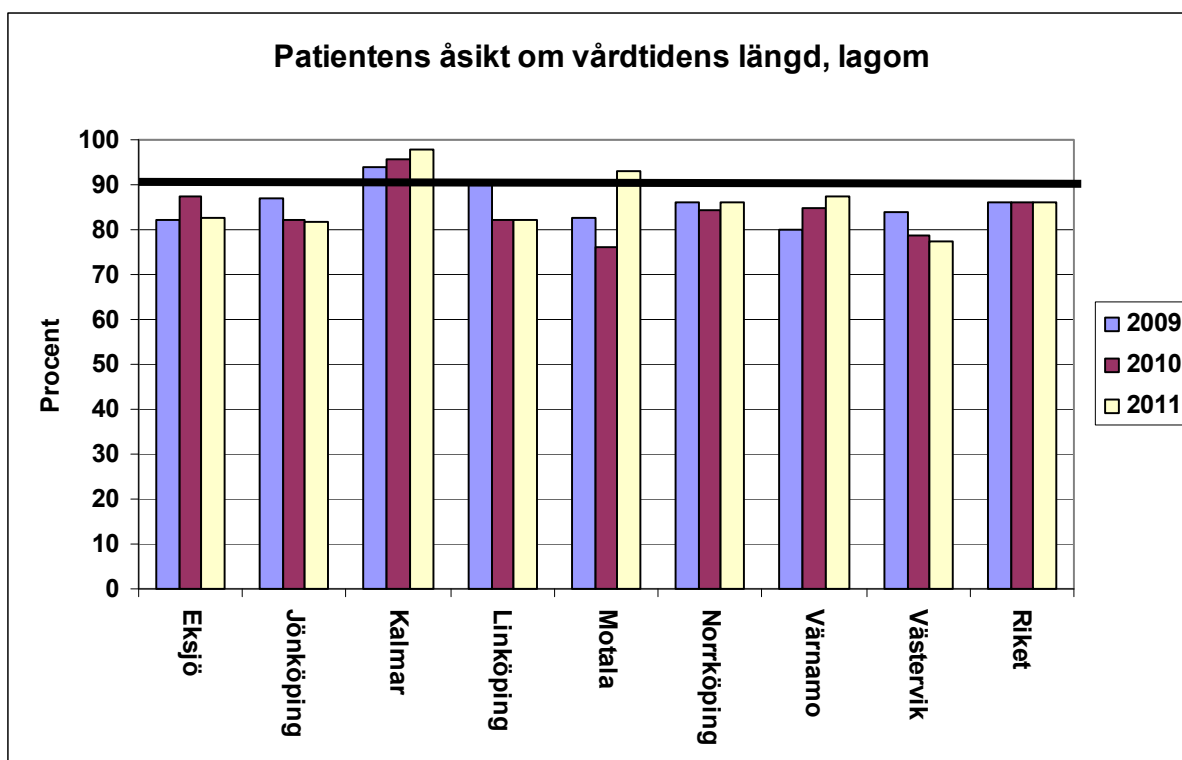

Målvärde < 5 %

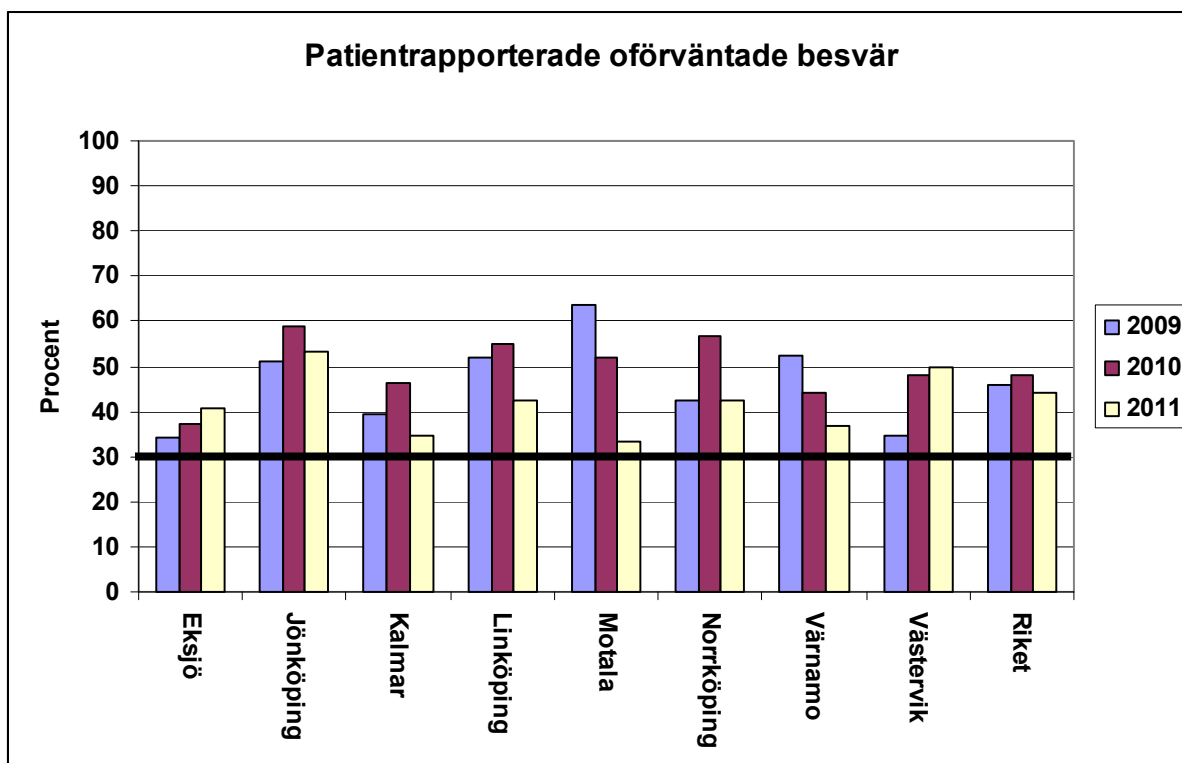
Alla kliniker utom en har kortat sina vårdtider

Patientens åsikt om vårdtidens längd ligger mycket lika inom regionen trots att vårdtidens längd skiljer sig.

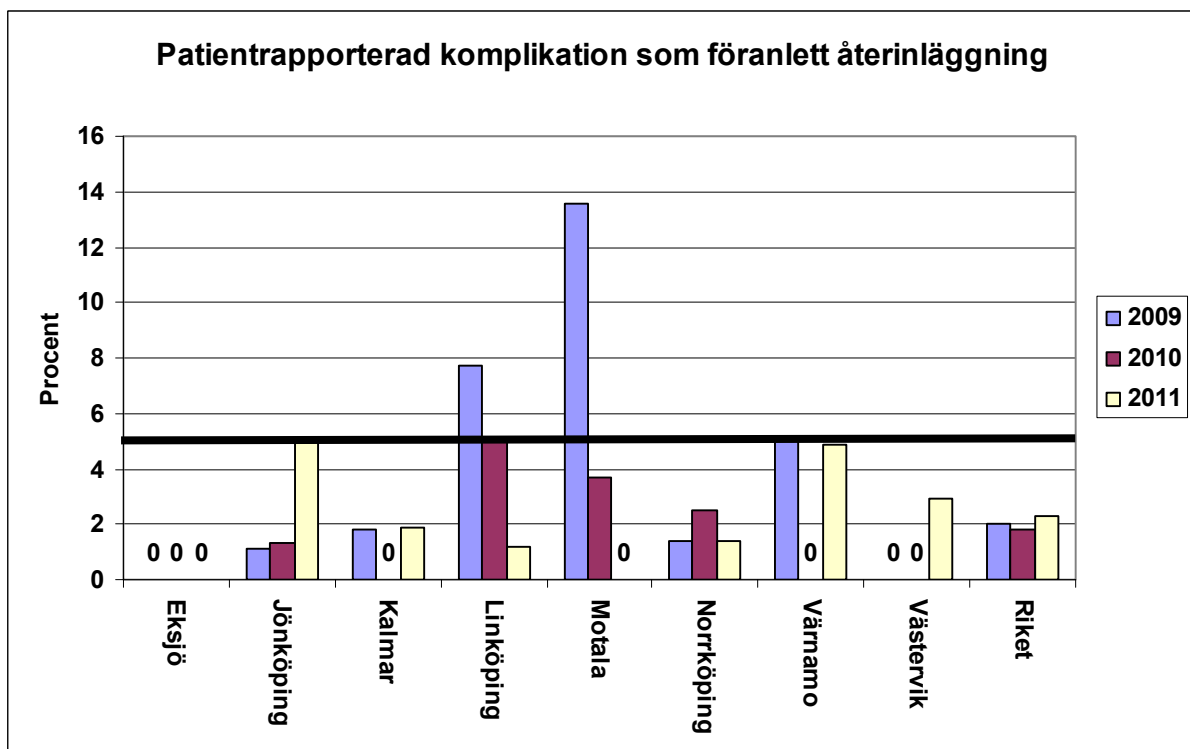
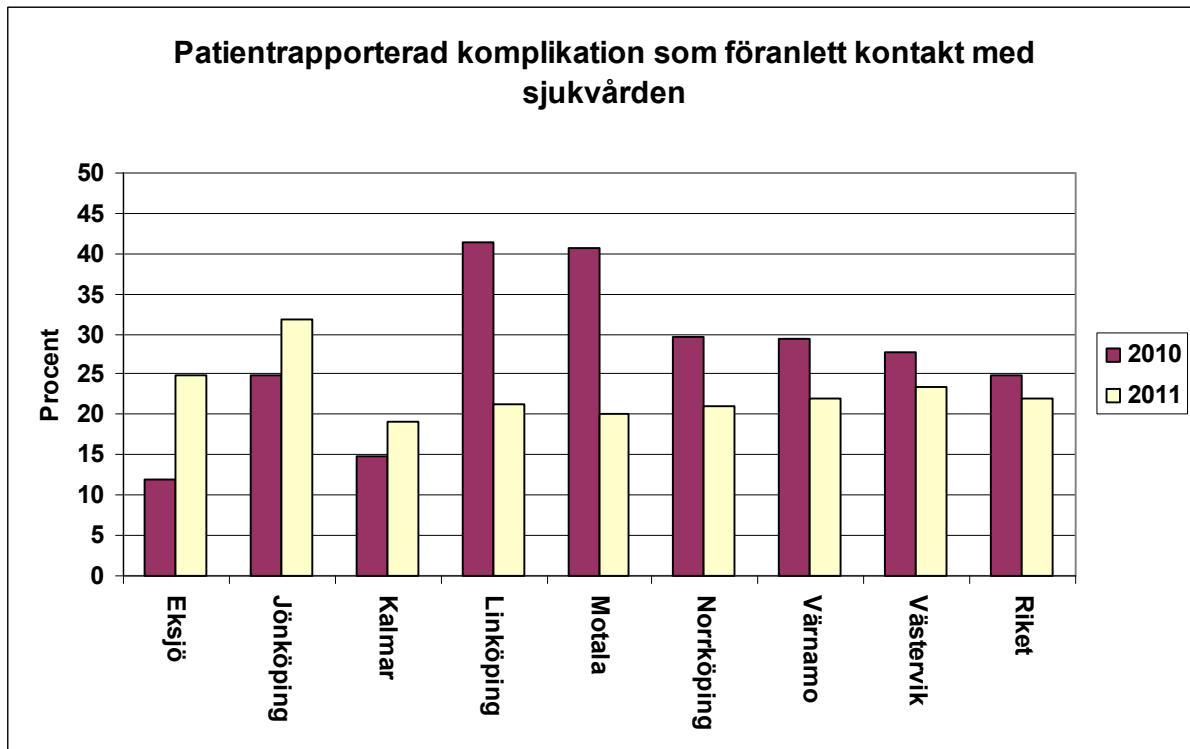

Målvärde > 90%

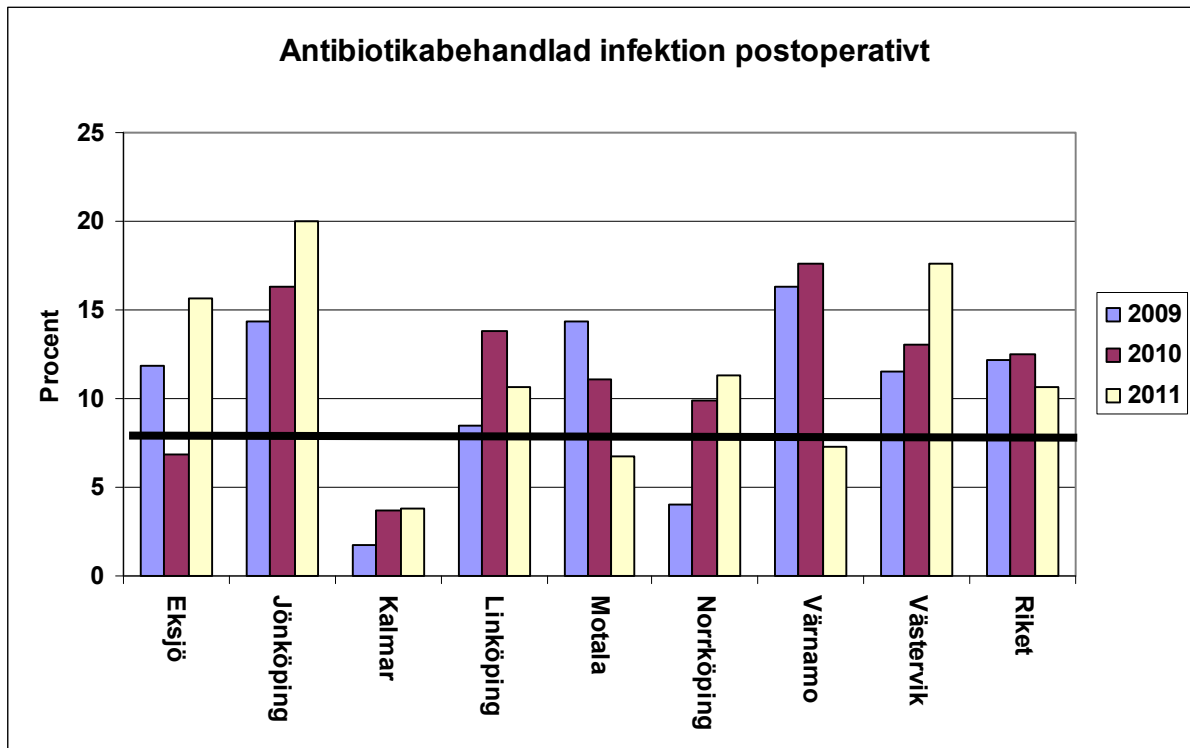
Målvärde < 30 %

Det är fortfarande en stor andel av patienterna som kontaktar sjukvården för besvär. Vi ser dock glädjande nog en sjunkande trend.

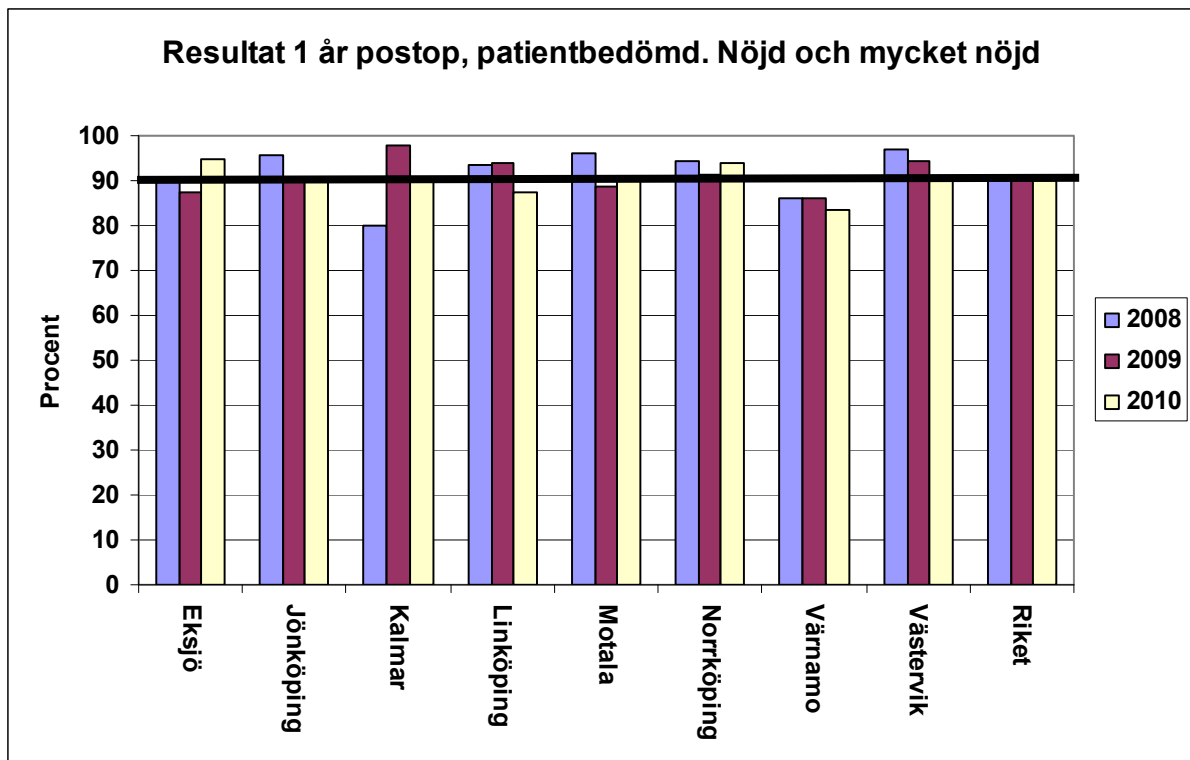
Målvärde <5%

Merparten av infektionerna är sårinfektioner och djupa infektioner. Värdena baseras på bedömda 8-veckorsenkäter och få bedömda enkäter kan ge falskt förhöjd infektionsfrekvens. Antalet fall per klinik är mellan 1 och 12 patienter och varje klinik uppmanas att granska dessa för att om möjligt hitta förbättringsmöjligheter. Tyvärr ligger flera kliniker långt över målvärdet.

Målvärde < 8 %

Målvärde >90%

Cervixdysplasi

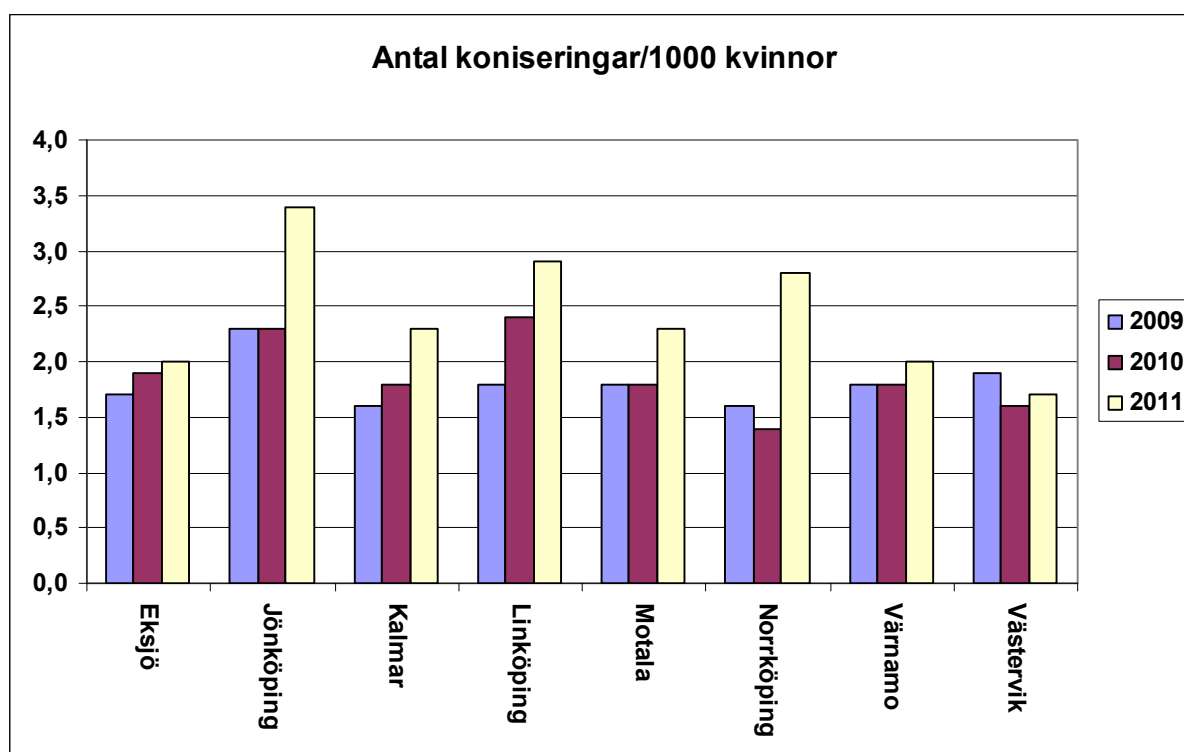
Antal koniseringar har ökat generellt dock mest påtagligt i Jönköping och Norrköping. Alla kliniker har nu gått över till vätskebaserad cytologi och HPV-tester. Riktlinjer för utredning och behandling av cellförändringar har ändrats på många ställen. Det är för tidigt att dra några slutsatser om detta har påverkat koniseringsfrekvensen.

Trots att antalet koniseringar ökat, ses ingen ökning av andelen benigna koner. Rapportering av benigna koner saknas för Norrköping.

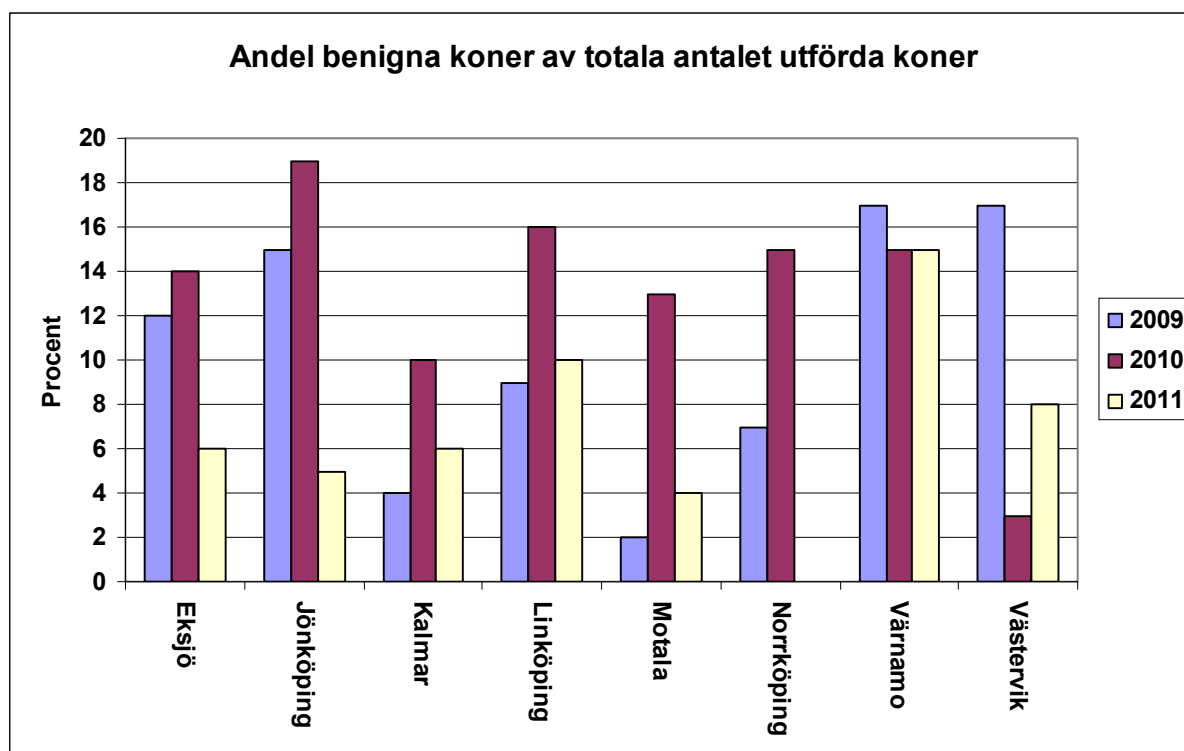
Totala antalet koniseringar

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	78	124	99	127	64	118	64	72
2010	84	122	108	169	64	103	61	62
2011	90	183	140	204	84	200	71	66

Antal koniseringar/1000 kvinnor

Andel benigna koner

Antal nyupptäckta fall av cervixcancer

	Kalmar län	Jönköpings län	Östergötland
2008	14	7	21
2009	10	9	17
2010	8	12	15

Antal nyupptäckta fall av cervixcancer/100 000 kvinnor

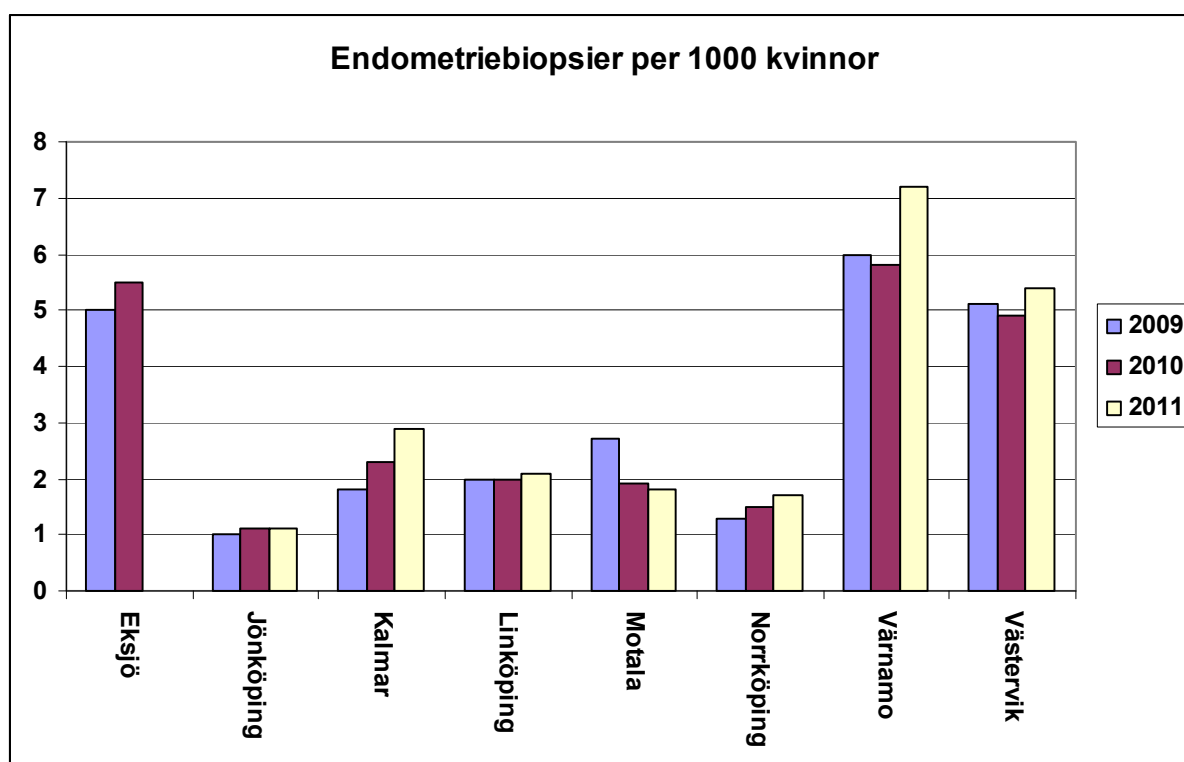
	Kalmar län	Jönköpings län	Östergötland
2006	11,91	9,76	9,52
2007	12,55	6,67	8,29
2008	11,90		9,52
2009	7,2	5,5	8,5
2010	7,98	8,96	8,34

Endometriediagnostik

Antalet endometriebiopsier och fraktionerad abrasio varierar mycket i regionen. Till viss del avspeglar detta sannolikt hur många privatpraktiserande gynekologer som är verksamma i området.

Antal endometriebiopsier/fraktionerad abrasio

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	223/94	54/137	113/71	142/152	96/99	96/106	207/80	197/159
2010	249/96	59/165	144/75	142/118	70/68	109/105	200/76	191/133
2011	184/64	62/130	176/78	146/116	64/112	122/90	250/110	210/107

På vissa kliniker är diagnostiska och operativa hysteroskopier en etablerad metod medan andra fortsätter att ligga lågt. I många fall borde hydrosonografi kunna ersätta diagnostisk hysteroskopi. Det är tveksamt om alla hydrosonografier registrerats på klinikerna.

Siffrorna indikerar att rutinerna för utredning och behandling av blödningsrubbingar och endometrieförändringar varierar i regionen.

Antal hysteroskopier med resektion (LCB25 + LCB28)

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	25	11	77	58	52	19	7	44
2010	45	11	84	69	97	14	15	50
2011	19	27	84	108	93	18	18	43

Antal diagnostiska hysteroskopier (ULC02)

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	22	23	15	38	17	4	30	60
2010	22	32	9	27	9	9	29	54
2011	18	18	9	46	38	11	34	35

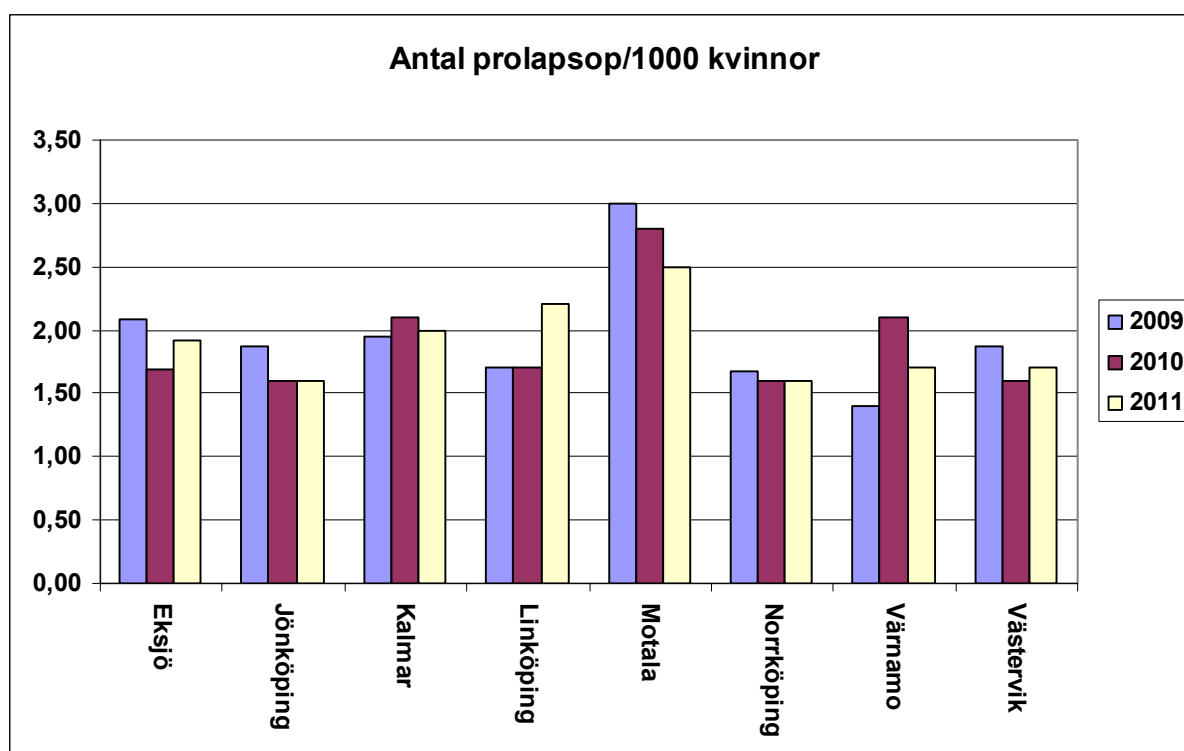
Antal hydrosonografi (AL005)

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2010	83	38	43	95	5	12	18	30
2011	64	28	71	101	7	21	19	39

Prolaps

Totala antalet prolaps

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	94	101	120	121	107	121	49	72
2010	76	85	131	119	101	118	73	62
2011	86	87	121	156	92	116	59	65

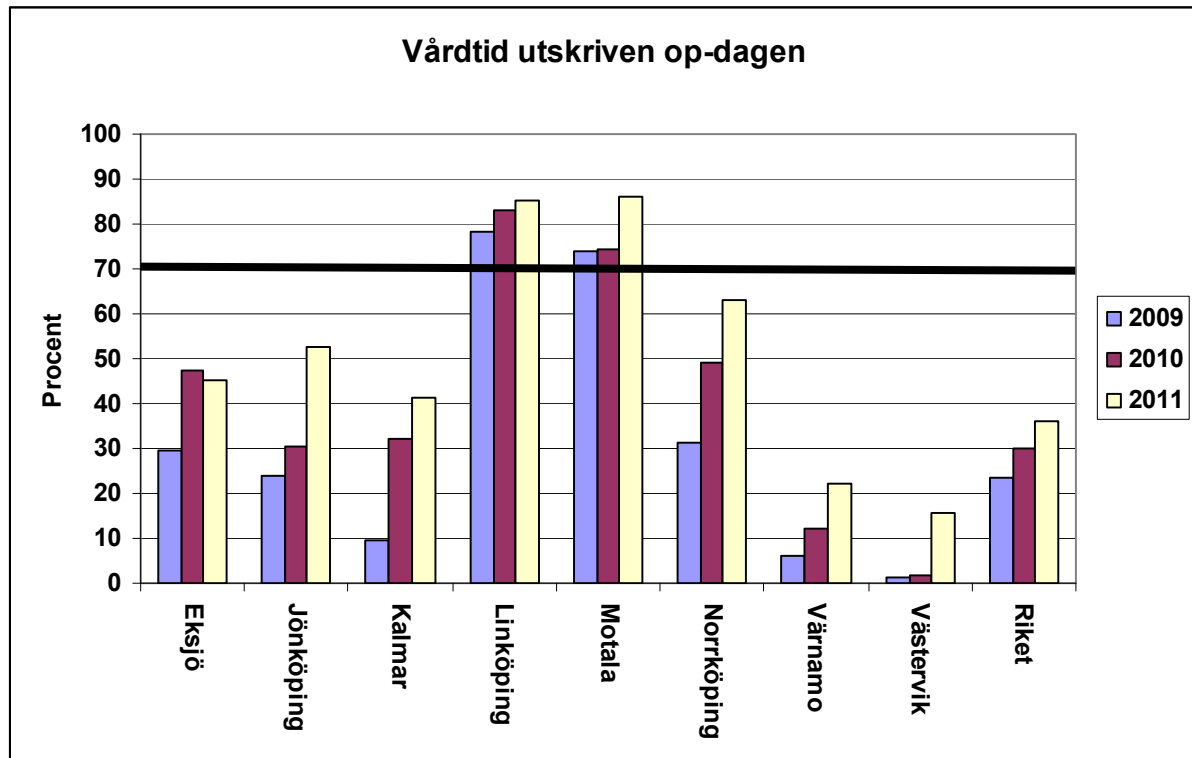

I enlighet med nuvarande evidens används implantat huvudsakligen vid recidivoperationer, varför andelen bör fortsätta att vara låg.

Andel implantat

%	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik	Riket
2009	14	9	8	7	16	26	14	19	16
2010	12	6	14	6	20	22	7	13	16
2011	20	8	19	5	8	15	9	17	16

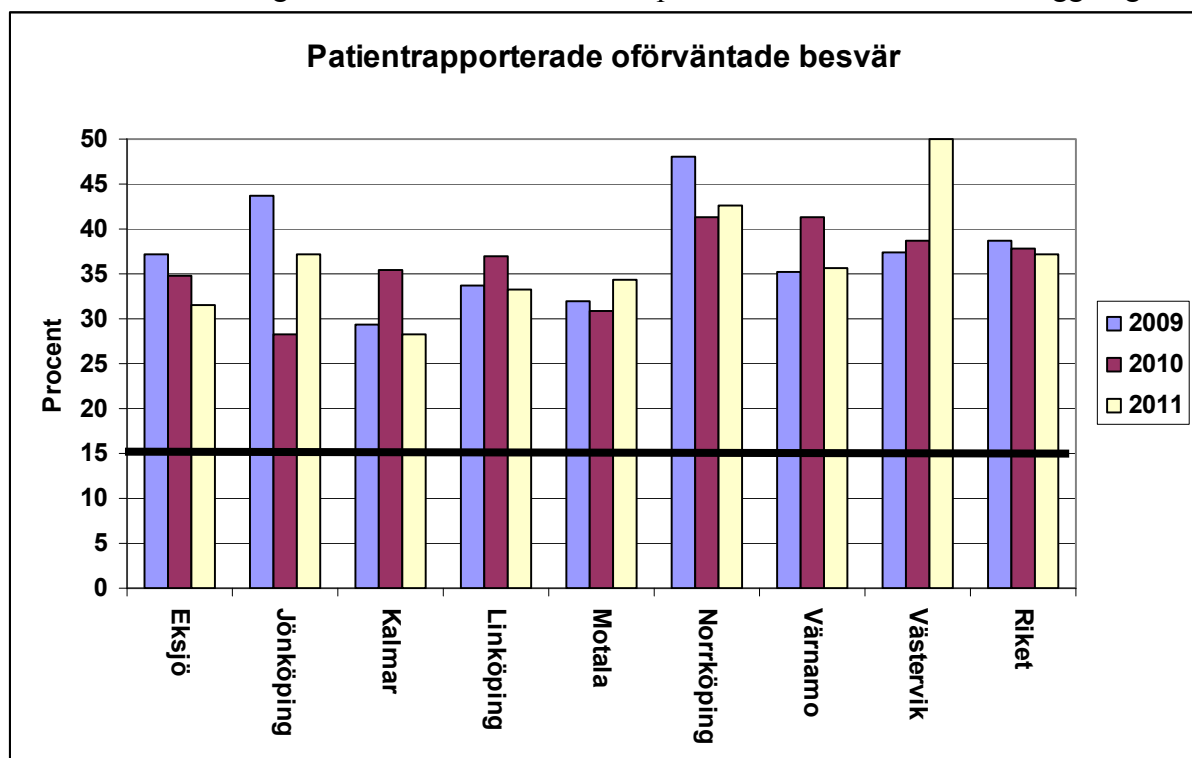
Alla kliniker har ökat andelen utskrivna patienter operationsdagen men bara två kliniker når målvärdet, varför det finns ytterligare förbättringsmöjligheter.

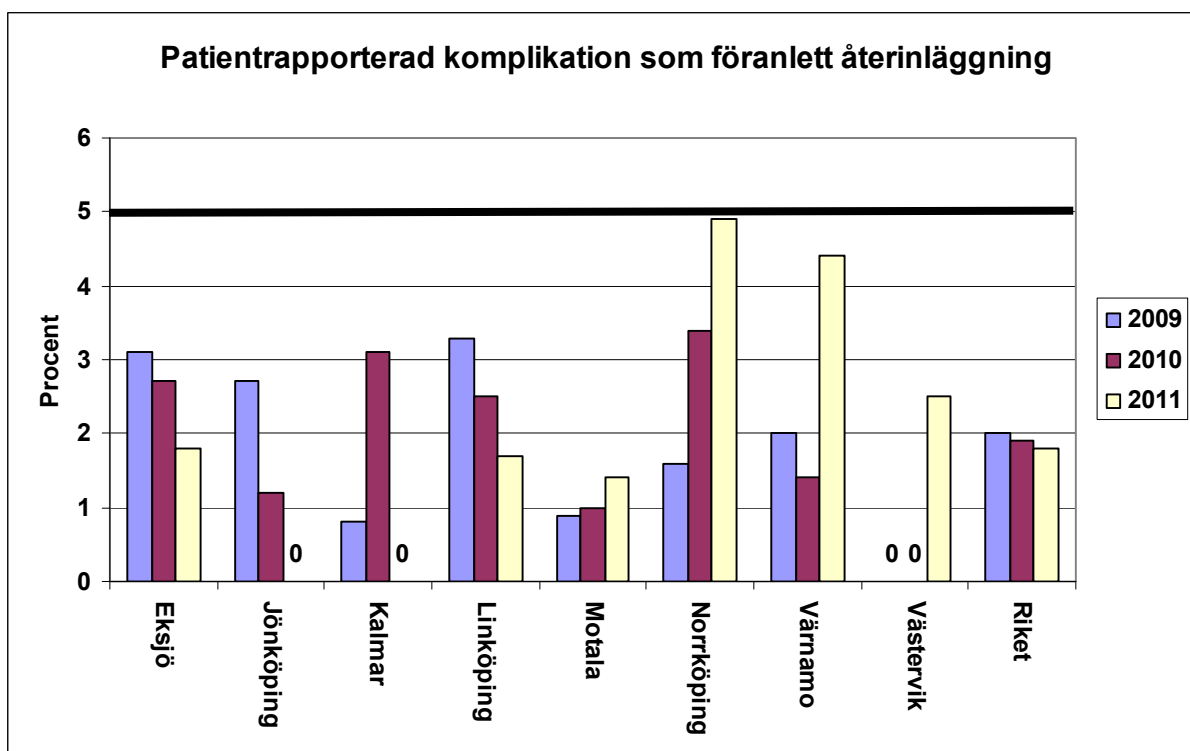
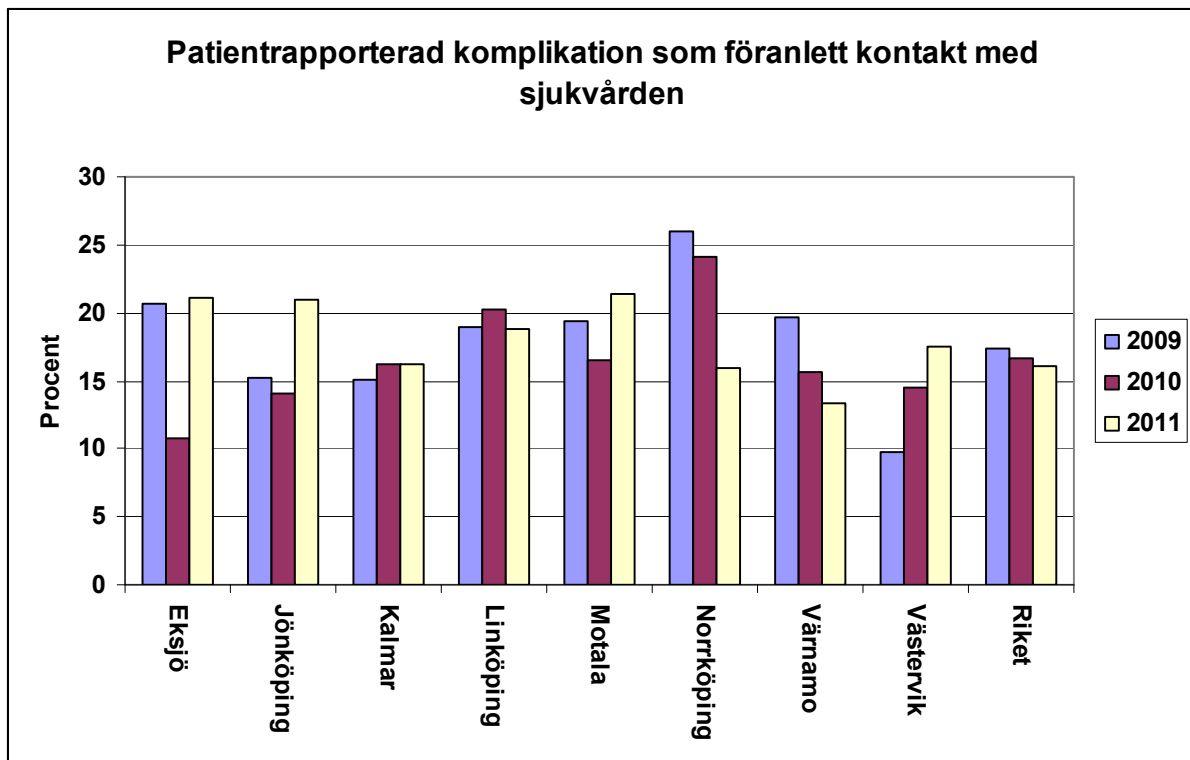
Målvärde > 70% dagkirurgi

Ingen klinik uppnår målvärdet för patientrapporterade besvär. Mellan 15-20% av patienterna rapporterar komplikation som föranlett kontakt med sjukvården.

Trots detta når samtliga kliniker målvärdet för komplikation som föranlett återinläggning.

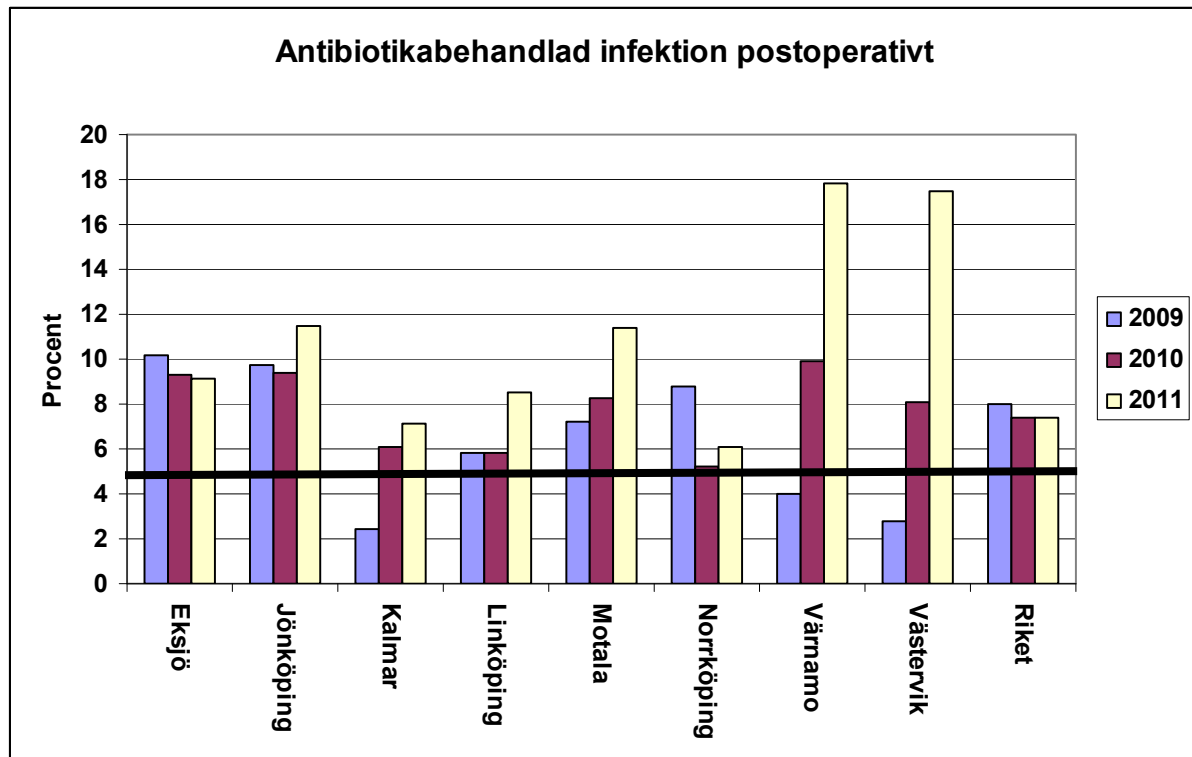
Målvärde < 15%

Målvärde <5%

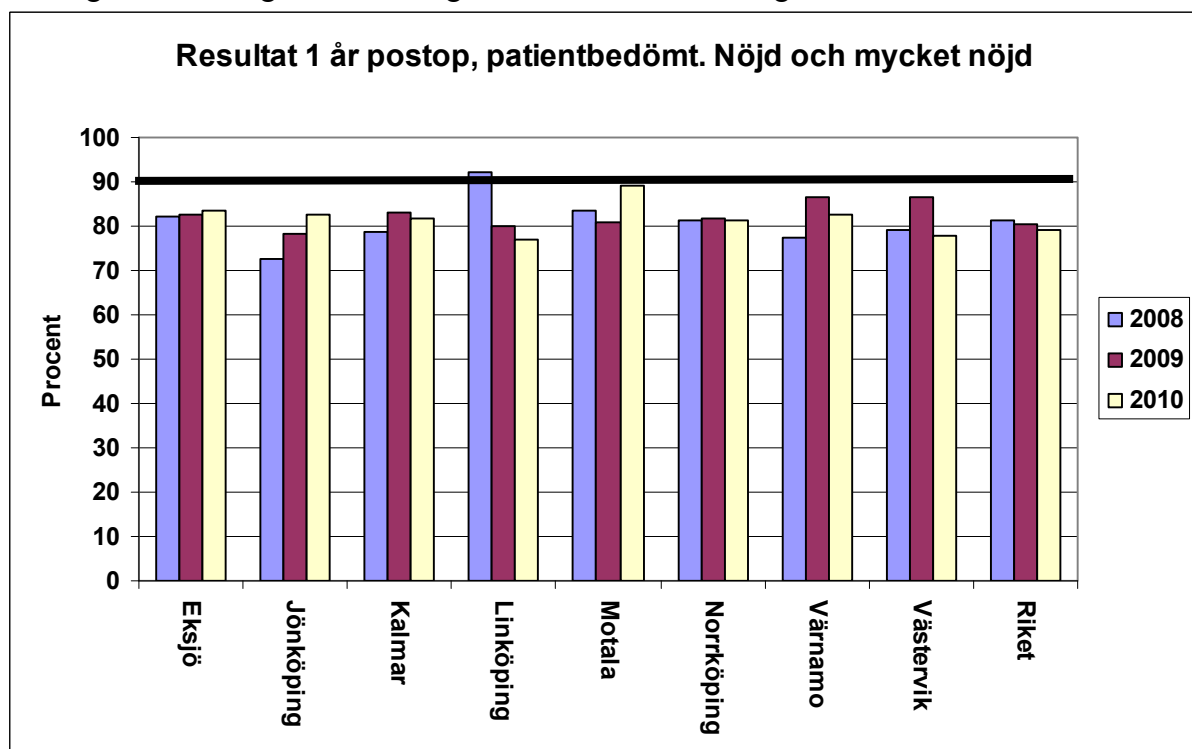

Ingen klinik når målvärdet avseende antibiotikabehandlad infektion postoperativt. Det är stora variationer mellan klinikerna vilket är svårförklarat. Ingen klinik använder rutinmässigt använder antibiotikaproylax. Möjligen kan olika katetriseringsrutiner vara en förklaring till siffrorna. Risk för överdiagnostik av postoperativ infektion bör också beaktas.

Målvärde < 5%

Cirka 80% av patienterna anger sig nöjd eller mycket nöjd 1 år efter prolapsoperationen. Det höga målvärdet gör dock att ingen klinik når detta i nuläget.

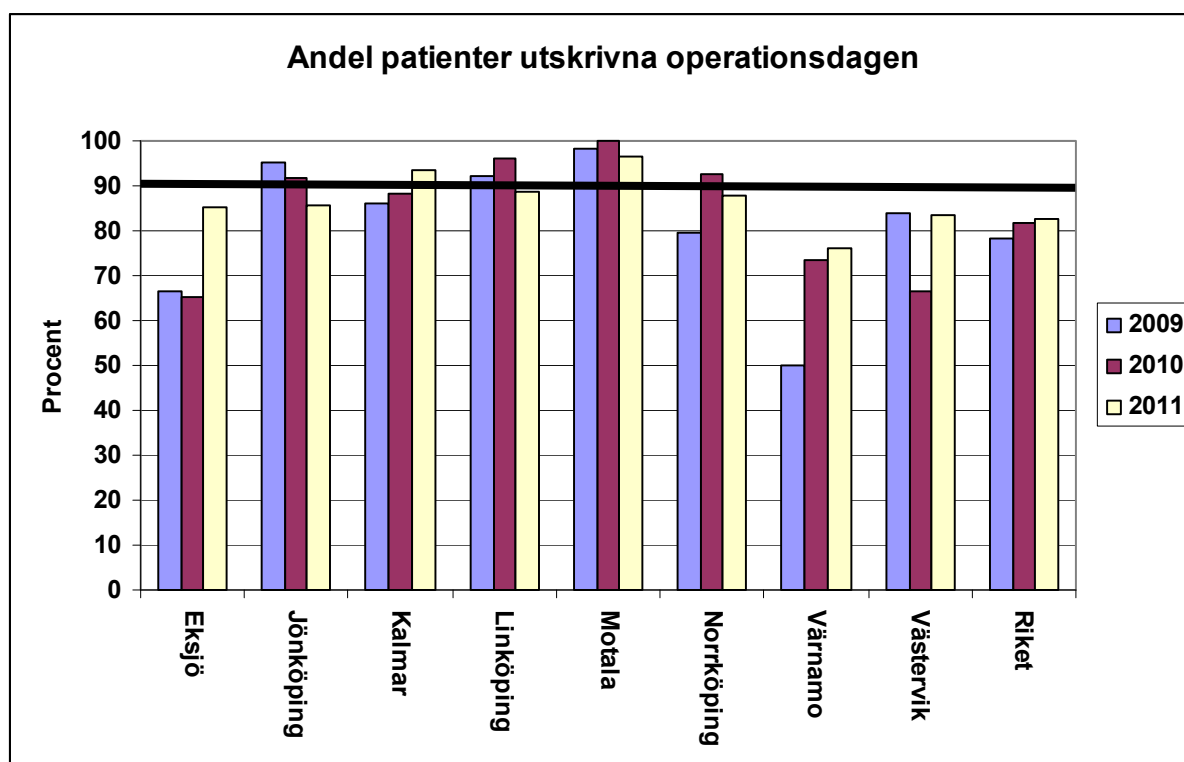

Målvärde >90%

Inkontinens

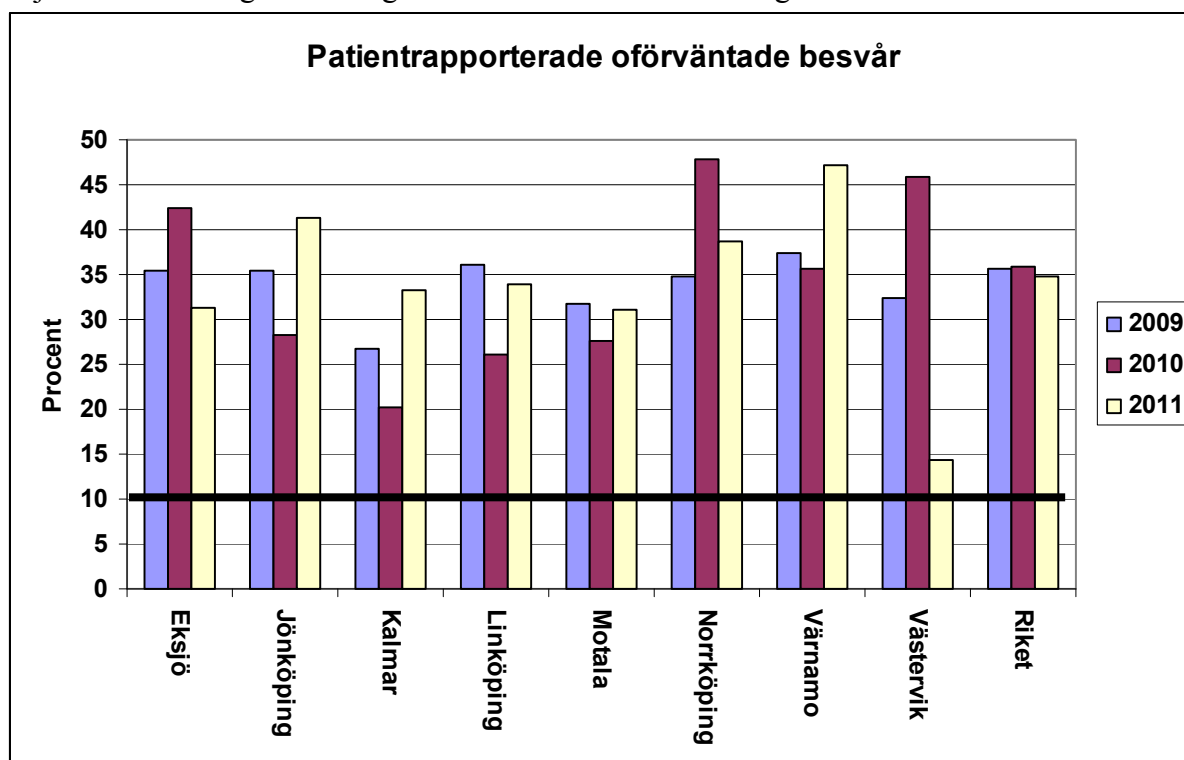
Inkontinensoperationer/1000 kvinnor (antal op)

	Eksjö	Jönköping	Kalmar	Linköping	Motala	Norrköping	Värnamo	Västervik
2009	0,7 (31)	1,5 (81)	0,9 (56)	1,03 (73)	1,77 (64)	0,9 (65)	0,4 (13)	0,8 (31)
2010	0,6 (26)	1,4 (71)	1,0 (59)	1,10 (78)	1,60 (58)	0,9 (67)	0,4 (15)	0,6 (24)
2011	0,6 (27)	1,3 (70)	0,7 (45)	1,01 (72)	1,57 (57)	0,9 (66)	0,7 (25)	0,8 (30)

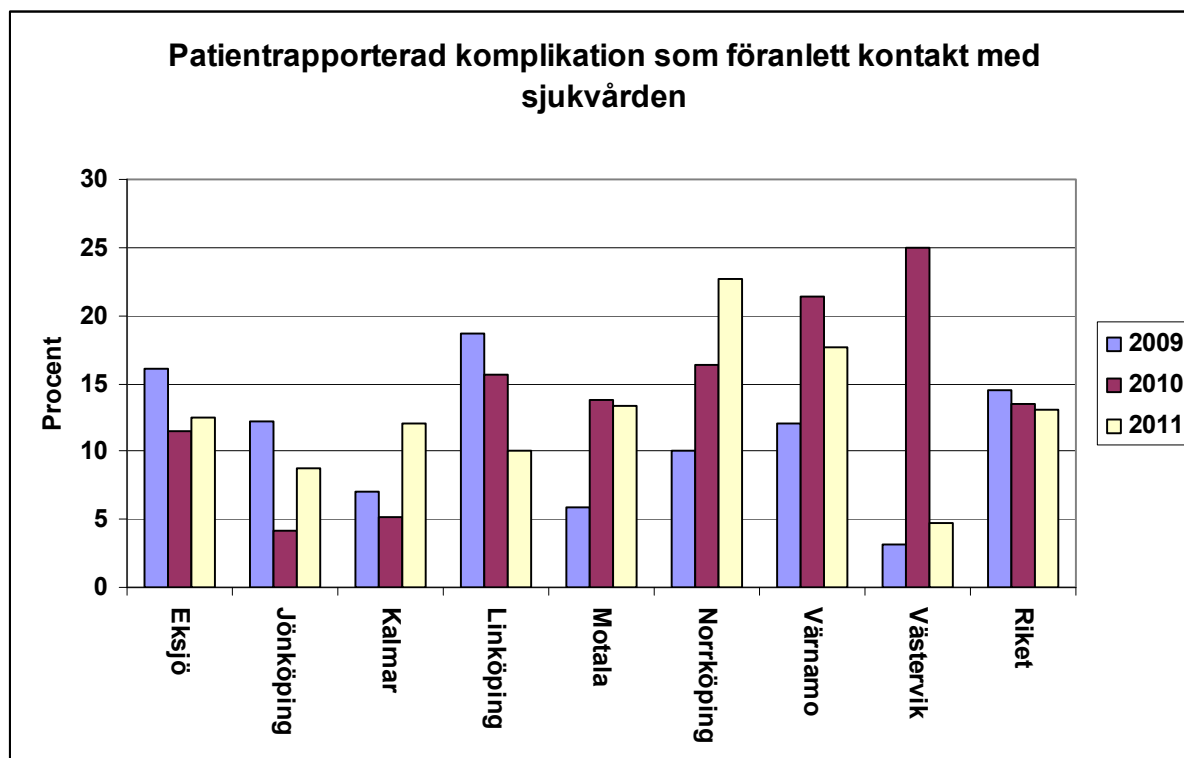

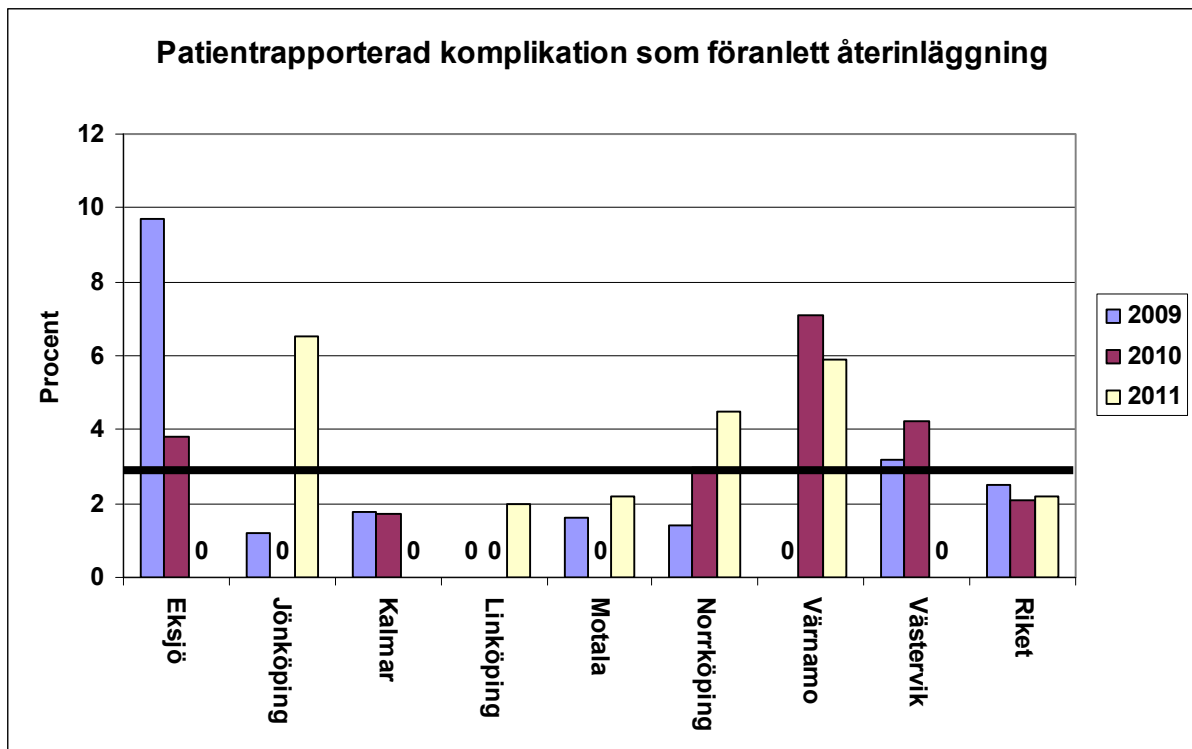
Målvärde > 90 %

Många patienter rapporterar oförutsedda besvär efter TVT-operation. Detta är sannolikt en följd av förväntningar utifrån given information samt hur frågorna i enkäten är formulerade.

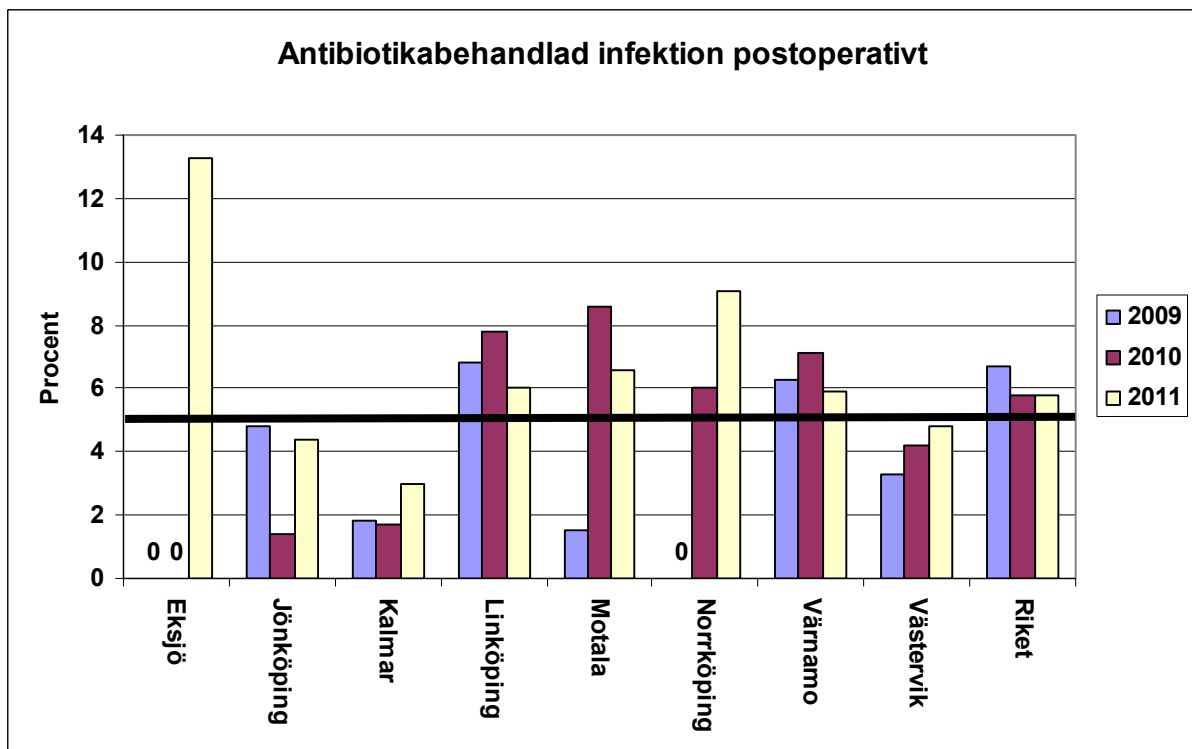
Målvärde < 10%

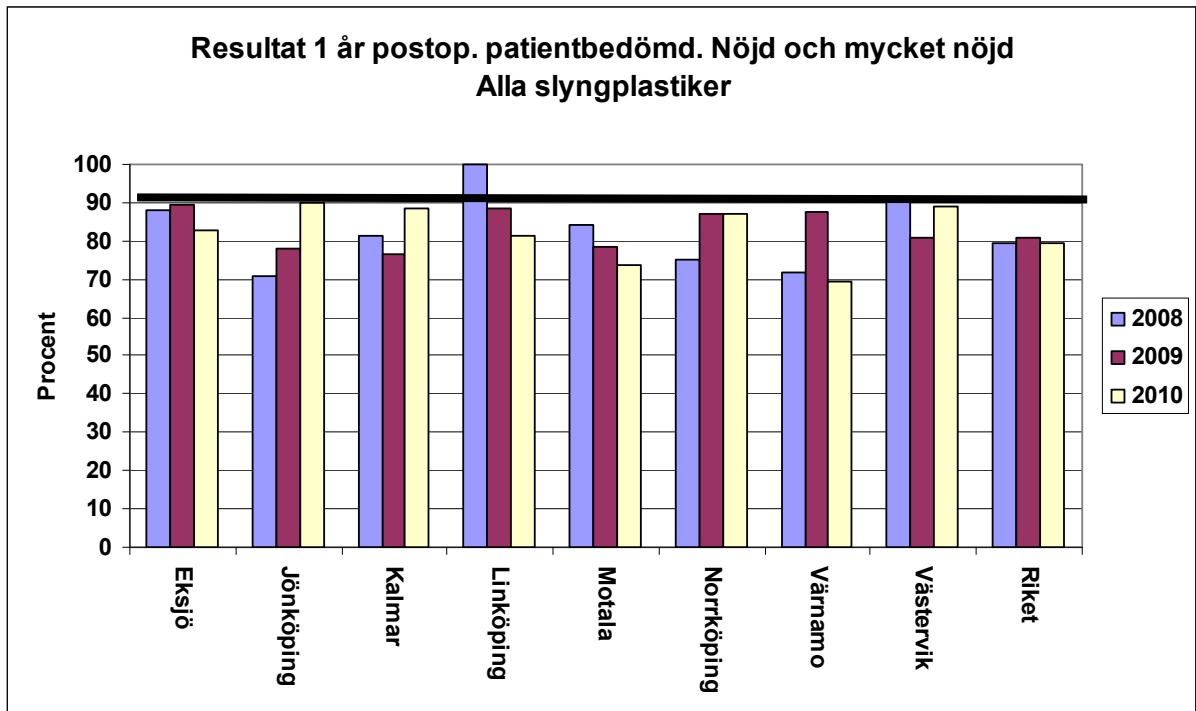

Målvärde <3%

Den stora skillnaden i procenttal antibiotikabehandlade infektioner postoperativt bör ställas i relation till antalet utförda operationer och bedömda enkäter. Tex har Eksjö opererat 27 patienter, 15 enkäter är bedömda varav 2 hade en antibiotikabehandlad postoperativ infektion.

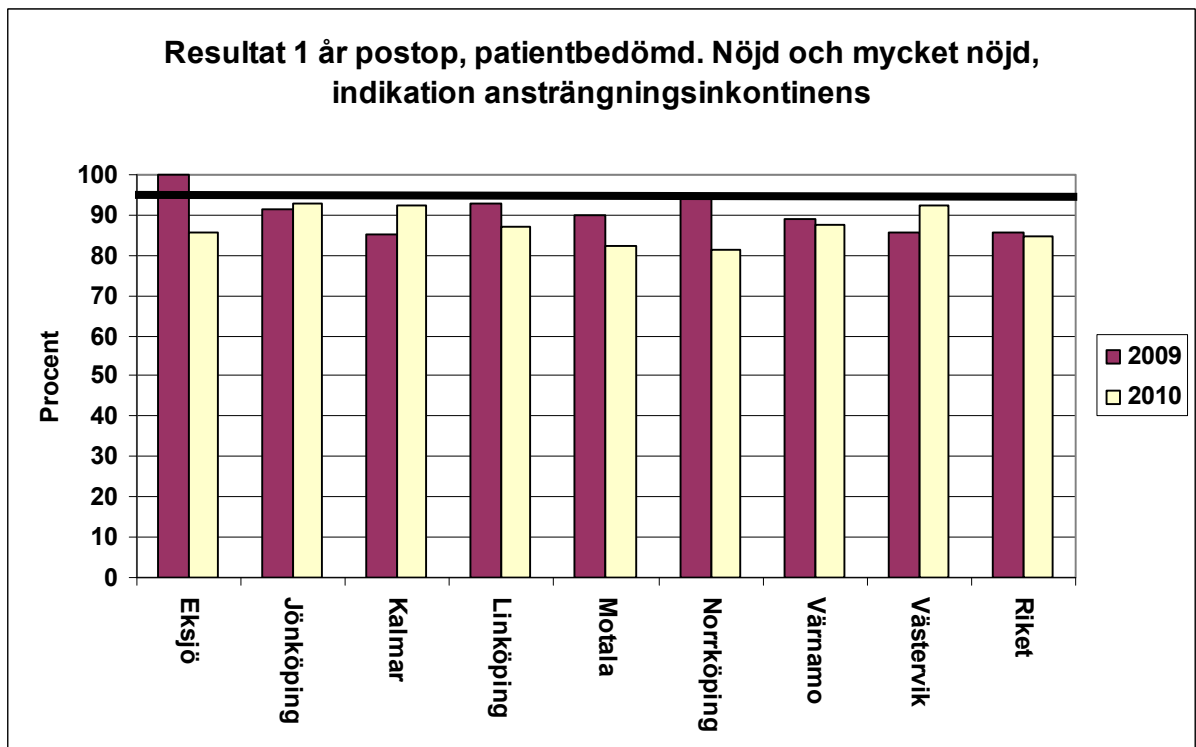

Målvärde < 5%

Målvärde > 90%

Förvånande nog ses mycket liten skillnad i patientnöjdhet oavsett operationsindikation.

Målvärde > 95 %